

המבקש:
המוקד לפליטים ולמהגרים
ע"י ב"כ עוה"ד טל שטיינר ו/או עלא ח'אטר
ו/או ענבר בראל ו/או סתיו פס-חי ו/או ורד בר
רח' נחלת בנימין 75, תל אביב 65154
טל': 03-5602530; פקס: 03-5605175

נ ג ד

המשיב:
שר הפנים
ע"י פרקליטות המדינה
רחוב צלאח-א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590; פקס: 02-6467011

בקשה לפי סעיף 6 לפקודת בזיון בית משפט

מוגשת בזאת בקשה לפי סעיף 6 לפקודת בזיון בית משפט. בית המשפט הנכבד יתבקש לכופ את המשיב לציית לפסק דינו מיום 11.9.2017 (להלן: "פסק הדין") במסגרתו עוגנו התחייבויות המשיב בנוגע לתנאי השירות וההמתנה בלשכתו בבני ברק.

העתק פסק הדין מצ"ב ומסומן א'.

ואלה נימוקי הבקשה:

1. העתירה שבנידון הוגשה כנגד החלטת המשיב להפסיק מתן שירותים למבקשי מקלט (המכונים בפי המשיב "מסתננים") בלשכת רשות האוכלוסין וההגירה בעיר באר שבע, ואגב כך – כנגד השירות הירוד ותנאי ההמתנה הקשים שנוצרו עקב החלטה זו בלשכת המשיב בבני ברק, אשר הפכה ללשכה היחידה בישראל, למעט הלשכה באילת, בה יכולים מבקשי מקלט לחדש את אשרות השהייה שבידם.

2. בתגובת המדינה לעתירה, טענה המדינה בסעיף 15 לתגובתה כי הלשכה בבני ברק "נגישה להתניצבות, ראויה לקבלת קהל ומספקת תנאים הולמים להמתנה", ובסעיפים 16-18 לתגובה התחייבה היא:

א. כי משרדי המשיב בבני ברק פתוחים לקבלת קהל ברציפות מדי יום, בין השעות 08:00-16:00 (כאשר האחרונים שמגיעים מטופלים גם לאחר שעות קבלת הקהל);

ב. כי במשרדי המשיב עובדים 30 ממוני ביקורת גבולות, שרובם המכריע עוסק בקבלת קהל, וכן מתורגמנים לשפות הרלוונטיות למקבלי השירות;

- ג. כי במקום הוטמעה מערכת חדשנית לניהול תורים באמצעותה מווסתים את כמות מקבלי הקהל ומייעלים את השירות;
- ד. כי קהלת הקהל ומתן השירות נעשית בעמדות מסודרות ומכובדות, וכי רחבת ההמתנה המצויה מחוץ לאולם קבלת הקהל הינה מקורה, ומותקנים בה מאווררים ושירותים;
- ה. כי זמן הטיפול הממוצע בלשכה בבני ברק, מתחילת ההמתנה לקבל שירות ועד תום מתן השירות, עומד על שעה ורבע;
- ו. כי הרשות עמלה על שימוש באמצעים טכנולוגיים אשר יסייעו במתן שירות איכותי אף יותר.

תגובה מקדמית מטעם המשיב לעתירה דנן מיום 15.6.2017 מצ"ב ומסומן ב'.

3. על בסיס התחייבויות אלו ועיגון בפסק הדין, הסכים העותר לחזור בו מן העתירה תוך שמירת טיעוניו. בהתאם לכך, עיגן פסק הדין את ההתחייבויות, ובפסק הדין מיום 11.9.17 קבעו כב' הש' פוגלמן, שוהם ומזוז: "רשמנו לפנינו את הצהרות המדינה בסעיפים 16-18 לתגובתה, בהתייחס למתכונת השירות שניתן בלשכה בבני ברק. בכפוף לאמור שם, ביקש העותר לחזור בו מן העתירה, תוך שמירה על אפשרות לשוב ולפנות לבית משפט זה ככל שיתברר שהצהרות אינן מתממשות הלכה למעשה".
4. משכך, נותרה כאמור לשכת בני ברק הלשכה היחידה בה יכולים 29,606 מבקשי המקלט מאריתריאה וסודן¹ וכן מבקשי מקלט נוספים השוהים בישראל לחדש את אשרות השהייה שבידם (למעט הלשכה באילת); ומצב תנאי ההמתנה והשירות במקום ידע עליות ומורדות.
5. נקודת שפל משמעותית נרשמה בין החודשים אפריל ליוני שנת 2018, אז השתרכו מחוץ ללשכה תורי ענק בני מאות בני אדם, כתוצאה מהכאוס ששרר במשרדי המשיב לאחר ביטול מתווה הגירוש למדינות שלישיות וכן סגירתו של מתקן חולות. לאור זאת, פנו העותר וארגון היא"ס, המסייע אף הוא למבקשי מקלט בישראל, לנציגי המדינה בטענה לפיה התנהלות זו מהווה חריגה מהתחייבויות המדינה בפני בית המשפט הנכבד.
6. בתשובה מיום 3.6.2018 לפניו אלו הודיעה עו"ד אביטל שטרנברג, ראש תחום יעוץ במחלקת יעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מנהלי) במשרד המשפטים, כי מבדיקה מדגמית שנערכה, עלה כי ביום 1.5.2018 התקבלו למעלה מ-1,000 איש לשירות במשרדי המשיב; ביום 2.5.2018 התקבלו כ-1,200 איש; וביום 3.5.2018 התקבלו לשירות כ-1,000 איש, וכי בכל יום התקבלו כ-750 מאותם אנשים בחמש השעות הראשונות של קבלת הקהל. עוד נמסר בתשובה זו כי על מנת להקל בעומס נקבע כי מבקשי מקלט שיאחרו למועד שנקבע להם לחידוש הרישיון, יתקבלו בשעות ייעודיות לכך, החל משעות הצהריים. בהמשך לכך נמסר כי אותם אנשים יתקבלו רק בין השעות 13:00 ל-15:00.

¹ הנתונים מתוך קובץ "נתוני זרים" לרבעון השני של שנת 2019, שפורסם על ידי רשות האוכלוסין וההגירה.

התכתבות העותר וארגון היא"ס עם המשיב ומשרדי ממשלה נוספים אודות המצב בלשכת בני ברק בחודשים אפריל-יוני 2018 מצ"ב ומסומן ג'.

7. בהמשך להתערבות דחופה זו מטעם הארגונים, והפעולות שנקטה רשות האוכלוסין בעקבותיה, חל שיפור במצב התורים בלשכת בני ברק, לא התקבלו דיווחים נוספים על תורי ענק בפתח הלשכה ונראה כי המצב בלשכה התייצב.

8. אלא שלאחרונה ניכרה הידרדרות נוספת במצב התורים בלשכת בני ברק: מעקב שביצעו העותר וארגון היא"ס וכן תלונות שהתקבלו בארגונים אלה על ידי מבקשי מקלט, העלו כי בין השעות 13:00-15:00 משתרך מחוץ ללשכת בני ברק תור ארוך המונה עשרות מאותם בני אדם אשר לא יכלו, מסיבות שונות, להגיע לתור שנקבע להם. מתוכם מוכנסים ללשכה רק 30 איש ביום. כל היתר נדרשים לשוב למקום למחרת היום, וכך יום אחר יום עד שהתמזל מזלם להיכלל במכסת 30 האנשים שקבע המשיב ולזכות לכך שרישיון הישיבה שבידם יחודש.

9. מהתלונות שהתקבלו וכן מביקור שערכו במקום נציגי העותר, עלה כי הממתינים נאלצים לעשות כן בעמידה ברחבת העפר שבכניסה למתחם, תחת השמש הקופחת, ללא צל, מים או שירותים, כאשר מאבטחי המקום מונעים את כניסתם לרחבת ההמתנה המוצלת; ואילו מי שזכה להיכנס לקבלת שירות העיד כי הלשכה כמעט ריקה מאדם, וכי כל עמדות קבלת הקהל פנויות. עוד עלה כי כמו בעבר, הצפיפות ותנאי ההמתנה הבלתי נסבלים מביאים למתח רב בקרב הממתינים לתור, לחיכוכים ביניהם ובינם לבין השומרים העומדים בפתח היחידה ולחזרתן של תופעות ספסרות בתורים ומעשי בריונות, שהיו נפוצים במקום בעבר.

תצהירו של מר שחף ליטמן, רכז פניות במחלקה הפארא-משפטית בעותר, אשר ביקר בלשכת בני ברק ביום 6.8.2019, מצ"ב ומסומן ד'.

10. להלן תמונות שצולמו במקום ביום 6.8.2019:

11. להמחשת הקושי איתנו מתמודדים הפונים ללשכה לקבל שירות, יובא לדוגמא עניינו של מ.פ., מבקש מקלט מאריתריאה וניצול מחנות העינויים בסיני, אשר סובל עקב כך מהפרעת דחק פוסט-טראומטית (PTSD), מטופל במרפאה לבריאות הנפש "גשר", ומקבל סיוע פסיכו-סוציאלי צמוד מארגון הסיוע לפליטים (א.ס.ף). בחודשים האחרונים חלה החמרה במצבו הנפשי של מ.פ., הוא לא קיבל את התרופות הפסיכיאטריות שלו ועל כן לא הצליח להגיע ללשכת המשיב ולחדש את אשרתו בזמן. אולם, בחודש שעבר מצבו השתפר והוא פנה אל העותר בבקשה לקבל עזרה בחידוש אשרתו. בהתאם להנחיות שקיבלו נציגי העותר מהמשיב, הופנה מ.פ. לחדש את אשרתו בלשכה בבני ברק בין השעות 13:00-15:00. אולם, למרות שהגיע ללשכה שלוש פעמים בשבוע שעבר, הוא לא הוכנס למקום. נציגי העותר פנו לנציגי המשיב בעניינו ביום 6.8.2019, ואלה השיבו לפנייה ביום 19.8.2019, ומסרו מועד חדש – יום ושעה בו על מ.פ. להתייצב לחידוש אשרתו, וזאת "לאור נסיבותיו הפרטניות ולפנים משורת הדין".

העתק התכתובת בעניינו של מ.פ. מצ"ב ומסומן ה'.

12. עוד יצוין עניינו של ט.מ.ק, אף הוא מבקש מקלט מאריתריאה המתגורר במושב מבודד באזור הנגב הצפוני – עוטף עזה. ההגעה בתחבורה ציבורית מביתו ללשכה מצריכה החלפת מספר קווי אוטובוס ואפשרית רק בשעות מסוימות ביום. בסך הכל, הנסיעה אורכת בין שלוש וחצי לארבע וחצי שעות לכל כיוון. רשיונו של ט.מ.ק. פג ביום חמישי, 2.8.2019, אף הוא פספס את האוטובוס היוצא מהיישוב באותו יום. משכך התייצב בלשכה ביום ראשון, 4.8.2019, ונדרש להמתין עד השעה 13:00 ל"תור המאחרים". הוא המתין במקום כנדרש, אך מכיון שלא הצליח להשתחל למכסת 30 האנשים המוכנסים ללשכה ביום זה, ניאלץ להגיע שוב למחרת, אז שוב לא נכנס למכסת ה-30 – וכך שוב ושוב משך למעלה משבוע ימים. באחד הימים אף נלקח ממנו רשיון הישיבה שבידו על ידי אחד המאבטחים במקום, אשר לדבריו קרע אותו.

ט.מ.ק פנה לעזרת העותר, אשר שלח פניה בעניינו לנציגי המשיב ביום 14.8.2019, בה התבקש המשיב לקבוע יום ושעה חדשים בהם יוכל ט.מ.ק להתייצב לחידוש אשרתו, במקום להגיע יום אחר יום ממקום מגוריו המרוחק ולקוות כי הפעם יתקבל לשירות. נציג העותר אף ציין בפניה כי בלא אשרת עבודה, ט.מ.ק אינו עובד מאז יום 2.8.2019 וכי מעסיקיו מגלים קוצר רוח ומאיימים לפטרו אם לא יסדיר את העניין. בתשובת נציגי המשיב מיום 19.8.2019 השיבו נציגי המשיב כי ט.מ.ק נדרש לשלם קנס עבור הוצאת אשרה חדשה, שעבור הסדרתו הוא יכול להגיע ללשכה בין השעות 09:00-13:00; אך סירבו לקבוע עבורו מועד מסוים לחידוש האשרה, כך שלא ייאלץ לנסות שוב את מזלו ב"תור המאחרים".

העתק התכתבות בעניינו של ט.מ.ק מצ"ב ומסומן ו'.

13. **מהאמור לעיל עולה כי המשיב הפר את התחייבותו שעוגנה בפסק הדין נשוא בקשה זו, להבטיח שהלשכה תהא "נגישה להתייצבות, ראויה לקבלת קהל ומספקת תנאים הולמים להמתנה"; וכן את התחייבויותיו הקונקרטיות לשעות קבלת קהל רצופות, למתן טיפול תוך זמן סביר ולתנאי המתנה נאותים.** ברי, כי פניות פרטניות לא יכולות להחליף התנהלות נאותה ועמידה בהתחייבויות אלה, מה עוד שהמשיב אינו מגלה גמישות מיוחדת בהיענות מצוקתם של הפונים הפרטניים, למעט במקרים שהוא רואה כ"חריגים" ורק לפנים משורת הדין.

14. משכך, ביום 12.8.2019 יצאה פניה מאת העותר וארגון היא"ס אל מנכ"ל רשות האוכלוסין, פרופ' שלמה מור יוסף, וגורמים נוספים, בה התריעו הארגונים על טרטור הפונים לשירותי הלשכה ותנאי ההמתנה הירודים במקום. הארגונים ציינו כי מדיניות הלשכה אינה מתחשבת בכך שישנן סיבות שמחוץ לשליטתם של הפונים לשירות, בגינן ייתכן ופספסו את התור שנקבע עבורם, ואף הביאו דוגמאות מעניינים של פונים פרטניים שנאלצו להגיע ללשכה יום לאחר יום ללא הועיל. לבסוף ציינו כי הדבר עומד בניגוד להתחייבות המדינה במסגרת העתירה נשואת בקשה זו.

העתק פניית העותר וארגון היא"ס מיום 12.8.2019 מצ"ב ומסומן ז'.

15. ביום 19.8.2019 נמסרה תשובתו של מר יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים, לפניית הארגונים. בתשובתו של מר אדלשטיין תואר בהרחבה כי מאז ההליכים שנוהלו בעניין עתירה זו, פחת משמעותית העומס במשרדי המשיב בבני ברק, בשל נסיבות חיצוניות שונות וכן בשל הטמעת מערכת ממוחשבת לניהול תורים. לגופו של עניין, מסר מר אדלשטיין כי הוחלט להרחיב את שעות קבלת הקהל למי שאיחרו להגיע לתור אליו זומנו, ואלה ייערכו בין השעות 13:00-16:00 מדי יום – אך הרשות עומדת על כך ש-30 איש בלבד יתקבלו לשירות בשעות אלה, והיתר ייאלצו "להישלח לביתם ולהתבקש להגיע במועד מאוחר יותר".

תשובת מר יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים, מיום 19.8.2019 מצ"ב ומסומן ח'.

16. עוד באותו יום התקבלה תשובת רומי קאופמן, מתמחה אצל עו"ד ענר הלמן, מנהלת מחלקת הבג"צים, לפיה "העניין נשוא פנייתך אינו מסוג העניינים שמטופלים כקדם-בג"צים על ידי מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה" וכי רשות האוכלוסין תשיב לפניה ישירות.

תשובת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה מיום 19.8.2019 מצ"ב ומסומן ט'.

17. בו ביום השיבו העותר וארגון היא"ס לתשובת מר אדלשטיין, והודיעו כי היא אינה מספקת כל מענה לבעיה שהציבו בפנייתם, ואינה עומדת בתנאים להם התחייבה המדינה במסגרת עתירה זו. יתרה מכך, התעקשותה של הרשות על מכסה של 30 איש בלבד שיתקבלו ללא תור, אף על פי שהרשות עצמה מודה כי העומס בלשכה פחת משמעותית מאז נידונה עתירה זו, ולמרות הסבל והנוזק הרב שנגרם עקב כך למקבלי השירות, אשר נותרים ללא אשרה, ומאולצים לשוב ללשכה יום אחרי יום – נראית עונשית ושרירותית, ומשכך ככל שהרשות תעמוד על עמדה זו, לא תיוותר בידיהם ברירה אלא לפנות לערכאות המשפטיות.

תשובת העותר וארגון היא"ס מיום 19.8.2019 מצ"ב ומסומן י'.

18. עד מועד כתיבת שורות אלו, לא ניתן כל מענה נוסף לפניות העותר; מביקור נוסף שערכו נציגי העותר במקום ביום 21.8.2019, וכן מדיווחים מהשטח שהתקבלו ביום 22.8.2019, עלה כי לא חל שיפור משמעותי במצב, וכי הרשות אף הציבה במקום שלט המכריז כי בין השעות 13:00-16:00 יוכנסו ללשכה 30 "מזדמנים" ביום בלבד:

19. המתנה חסרת תוחלת בשמש הקופחת, ללא מים, צל או שירותים, יום אחר יום, מהווה פגיעה קשה בכבודם של הממתנינים, מטריחה אותם וגורמת להם עוגמת נפש מיותרת וסבל פיזי ממש. מעבר לכך, התנהלות המשיב מחייבת אותם לבזבז ימי עבודה רבים, לסכן את מקור פרנסתם,

ולממן נסיעות חוזרות ונסנות ללשכה. זהו בדיוק אותו המצב אותו ביקש העותר למנוע בעתירתו, ואותו התחייב המשיב למגר.

20. מכל האמור, מתבקש בית המשפט לכופ את המשיב לציית לפסק הדין ולהבטיח כי לשכתו תהיה פתוחה מדי יום בין השעות 8:00-16:00 עבור כלל הנצרכים לשירותיה, כי המגיעים יקבלו שירות תוך כשעה ורבע, וכי עד קבלת השירות ימתינו ברחבה המוצלת, בה יסופקו מים ושירותים, ולא יידרשו להתגודד בשמש הקופחת יום אחר יום בלא שאשרתם תחודש – הכל בהתאם להתחייבויותיו שקיבלו עיגון בפסק הדין מושא בקשה זו.

התייחסות לתחולת פקודת הבזיון על המדינה – הבהרה שנועדה להסיר ספק

21. בית משפט נכבד זה כבר יישם הלכה למעשה את פקודת הבזיון על המדינה, בשורת החלטות. כך נפסק מפי כב' הנשיאה בייניש, בהסכמת המשנה לנשיאה א' ריבלין והשופטת פרוקצ'יה):

"בתגובתה לטענות העותרים בבקשה לפי פקודת בזיון בית המשפט, התייחסה המדינה להצעתה החלופית כפתרון הולם ומידתי. מן התגובה מתברר כי המדינה עומדת על טענתה כי על אף הצו שיצא מלפני בית-משפט זה, יש בכוונתה להשאיר את המכשול הקיים תוך עריכת שינויים במתכונתו.

המדינה נצטוותה להסיר את המכשול בתוך שישה חודשים מיום מתן פסק הדין... מחילופי ההתכתבויות בין הצדדים ומן הטענות שנשמעו בפנינו, עולה כי באי-כוח המדינה ידעו שהעותרים אינם משלימים עם הניסיון לשנות את אופיו של המכשול הקיים ואף יש בדעתם לפנות בהליכים של בזיון בית המשפט...

המדינה בחרה שלא למלא אחר צו בית המשפט ולבוא לפנינו לאחר תום התקופה בבקשה שמשמעותה שינוי פסק הדין. אין להשלים עם התנהגות זו. אנו מורים אפוא למדינה להסיר את המכשול, כפי שנצטוותה בפסק דינו של בית-משפט זה. בא-כוח המדינה הודיע כי הדבר ניתן לביצוע בתוך 14 ימים וכך אנו מורים. המשיבים ישאו בשכר טרחת עורך דין בהליך שלפנינו בסכום כולל של 30,000 ₪ שיחולק לשלושה חלקים שווים בשלוש העתירות" (בג"צ 1856/06 עיריית סמוע ואח' נ' המפקד הצבאי ואח', פורסם בנבו, 24.7.2007).

22. עוד ראו החלטה של בית המשפט העליון בבקשת ביזיון שהוגשה ביחס לכך שמשרד הפנים טרם נתן החלטה בעניינה של העותרת. באותה החלטה נקבע מפי כב' השופטים ע' ארבל, ע' פוגלמן וצ' זילברטל, כי:

בעקבות הגשת בקשה לפי פקודת ביזיון בית המשפט עדכנו המשיבים כי ניתנה החלטה בעניינה של המבקשת ביום 18.12.12. משכך דין הבקשה להימחק. עם זאת, בנסיבות אלו מצאנו להשית על המשיבים את הוצאות הבקשה בסך 5,000 ₪ לטובת המבקשת" (בג"ץ 7926/10 יוליה שרסטנב נ' שר הפנים, פורסם בנבו, 30.12.2012).

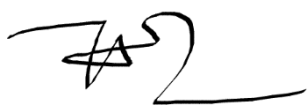
23. ואכן, בתי המשפט בערכאות נמוכות יותר מיישמים הלכה זו, ומטילים על המשיבה קנסות כדי לכוף אותה לקיים פסקי דין במסגרת הליכי בזיון. לעניין זה ראו למשל את החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים בבש"א (מחוזי - י-ם) 251/08 **אבנים מור בע"מ נ' מינהל מקרקעי ישראל** (החלטה מיום 7.8.2008, פורסם בנבו), והמובאות שם; והחלטת בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים במחוז מרכז בעת"מ 31808-03-10 **עבדאלרחמן אדם בילאל חיג'אב נ' משרד הפנים** (החלטה מיום 15.2.2011, פורסם בנבו).

24. על חובתו הכללית של המשיב לציית לפסקי דין של בית המשפט הנכבד, קל וחומר במקרים בהם נטל המשיה על עצמו התחייבויות שונות, נקבע בעניין בג"ץ 4247/97 **סיעת מרצ במועצת עיריית ירושלים נ' השר לענייני דתות** (נב(5) 241 (1998)) מפי כב' השי' (כתוארו אז) חשיך:

על כל אלה נאמר אנו: אם כך ינהג בעל-שררה בצו בית-משפט ובהתחייבות שהוא נוטל על עצמו, מדוע לא כך ינהג אחד-העם? הנאמר כי ממנו, מן השר, יראו וכמותו יעשו? והשאלה תתייצב בדרך ולא תניח לנו לעבור על פניה: מנין ישאב אב עוז ותעצומות-נפש לחנך את ילדיו כי יולכו בדרך-המלך, אם יראו אותו הולך בדרך שאינה דרך-המלך? והשאלה שאלה. תשובה לשאלה לא מצאנו.

25. עוד יוזכר, כי הפסיקה קבעה כי "פסק-דין שניתן בהסכמת הצדדים כמוהו ככל פסק-דין אחר, והוא ניתן לאכיפה בהליכי בזיון (ראו: ע"פ 514/66 **חסיד נ' הוצאת ספרים "פרדס" ישראל בע"מ** [10], בעמ' 609; ע"פ 409/86 **אדורם מהנדסים בע"מ נ' אחים אפרים מוריס וששון בכור – חברה לקבלנות ובנין בע"מ** [11], בעמ' 832; ע"פ 658/82 **שמד"ר מעליות בע"מ נ' בן-צבי** [12], בעמ' 139). " (רע"פ 7148/98 עזרא נ' זלזניאק, פ"ד נג(3) 337).

26. מכל האמור, ברור שהפקודה חלה על המדינה, וכי פסק דינו של בית המשפט מבוזה על ידיה הלכה למעשה. משכך מתבקשת התערבותו של בית המשפט הנכבד, כמפורט מעלה.

טל שטיינר, עו"ד

26.8.2019

ב"כ המבקש

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 4284/17

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופט מ' מזוז

העותר: המוקד לפליטים ולמהגרים

נגד

המשיב: שר הפנים

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

תאריך הישיבה: כ' באלול התשע"ז (11.9.2017)

בשם העותר: עו"ד עלא ח'אטר ; עו"ד מעיין נייזנה

בשם המשיב: עו"ד רן רוזנברג

פסק-דין

רשמנו לפנינו את הצהרות המדינה בסעיפים 16-18 לתגובתה, בהתייחס למתכונת השירות שניתן בלשכה בבני ברק.

בכפוף לאמור שם, ביקש העותר לחזור בו מן העתירה, תוך שמירה על אפשרות לשוב ולפנות לבית משפט זה ככל שיתברר שהצהרות אינן מתממשות הלכה למעשה.

העתירה נמחקה אפוא, ללא צו להוצאות.

ניתן היום, כ' באלול התשע"ז (11.9.2017).

שופט

שופט

שופט

בג"ץ 4284/17

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט לערעורים מינהליים

1. המוקד לפליטים ולמהגרים
 כולם ע"י עו"ד עלא ח'אטר /או מעיין נייזנה
 מהמוקד לפליטים ולמהגרים
 רח' נחלת בנימין 75, תל אביב 65154
 טל': 03-5602530 ; 050-8771401, פקס : 03-6844812
 דואל : alaa@hotline.org.il

העותר

נגד

שר הפנים
 על ידי פרקליטות המדינה
 משרד המשפטים, ירושלים
 טל': 02-6466687 ; פקס : 02-6467011

המשיבתגובה מקדמית מטעם המשיב

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד (כב' השופט א' שהם) מיום 25.5.17, מתכבד המשיב להגיש את תגובתו המקדמית לעתירה ולבקשה למתן צו-ביניים, כדלקמן.

א. פתח דבר

2. עניינה של העתירה בהחלטת המשיב על סגירת לשכת רשות האוכלוסין וההגירה בבאר-שבע, בכל הנוגע למתן שירותים למסתננים, כהגדרתם בחוק למניעת הסתננות, התשי"ד-1954 ; זאת החל מיום 1.6.2017.

3. בעתירתו, מבקש העותר כי בית המשפט הנכבד ייתן צו על-תנאי בעל שני היבטים הנוגעים למשרדי המשיב: ראשית, כי המשיב יבוא וליתן טעם "מדוע לא יבטל את החלטתו להפסיק מתן שירותים למבקשי מקלט (המכונים בפי המשיב "מסתננים") בלשכת רשות האוכלוסין וההגירה בעיר באר שבע". שנית, ובהמשך לסעד הראשון המבוקש בעתירה, מבקש העותר כי יתאפשר "לכל מבקשי המקלט אשר השתמשו, עד כה, בשירותים של לשכת רשות האוכלוסין וההגירה בעיר באר שבע לקבל שירותים לחידוש רישיונות בישראל בלשכת המשיב הקרובה למקום מגוריהם".

ביחד עם העתירה הוגשה גם בקשה למתן צו-ביניים "להורות למשיב להוסיף ולספק שירותים לחידוש אשרות למבקשי מקלט במשרדי המשיב בעיר באר שבע וזאת עד להכרעה בעתירה".

4. דרישות אלו של העותר, מבוססות בעיקרון על טענות, שלא לומר השגות, בכל הנוגע להיקף השירות שנתנת לשכת המשיב בבאר שבע, לתנאים הפיזיים הקיימים במשרדי המשיב בבני ברק, ולדרכי ההגעה אליהם.

5. המשיב יטען כי דין העתירה להידחות, שכן זו אינה מקימה כל עילה להתערבותו של בית המשפט הנכבד. כמו-כן, לאור השינויים שנערכו במשרדי המשיב בבני ברק בחודשים האחרונים, ואשר בעניינם נפרט בהמשך, המשיב יטען כי משרדיו נגישים ביותר, והם מאפשרים קבלת קהל ראויה ובתנאים נאותים. בהקשר אחרון זה, המשיב יבקש לטעון כי העתירה מניחה בפני בית המשפט הנכבד תשתית עובדתית חלקית, לעיתים שגויה, ואף בכך יש כדי להצדיק את דחייתה.

6. הילוך הדברים יהיה אפוא כדלקמן: תחילה, נעמוד על המסכת העובדתית הנוגעת לעתירה ובין השאר נתייחס לתפקידן של לשכות רשות האוכלוסין וההגירה, להשפעת חוק "המאגר הביומטרי" על העבודה בלשכות הללו וכן להיקף השירות הניתן בהן. לאחר מכן, נפרט מדוע לא נפל כל פגם בהחלטת המשיב ונעמוד על עילות דחייתה של העתירה.

כך בתמצית, וכעת ביתר הרחבה.

ב. רקע עובדתי

לשכות רשות האוכלוסין וההגירה

7. משרדי רשות האוכלוסין וההגירה בבני ברק (להלן גם: **משרדי בני ברק**) הם משרדים ייעודיים למתן שירות לציבור המסתננים השוהה בישראל. משרדים אלו נפתחו ב-2.11.14, תוך השקעת משאבים רבים מצדה של רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: **הרשות**), לרבות גיוס עובדים נוספים, הכשרתם של העובדים, איתור מקום סמוך ונגיש לאמצעי תחבורה; וכן כזה היכול לאכלס כמות גדולה של אנשים בתנאים הולמים ונאותים.

בנוסף, ולצד המשרדים בבני ברק, פעלו במתכונת מצומצמת שתי לשכות נוספות – האחת בעיר באר-שבע (להלן: **לשכת הרשות בבאר שבע**) והשנייה בעיר אילת. לשכות אלו לא היו ייעודיות לציבור המסתננים. חשוב להבהיר שמקום קבלת המסתננים בלשכת רשות האוכלוסין בבאר-שבע, בשונה מהמשרדים בבני ברק ואילת, ממוקם בתוך לשכת מינהל האוכלוסין, בשעות שלא קוימה בהן קבלת קהל.

8. ייעודם של משרדי הרשות בבני ברק, בין היתר, הוא להעניק מענה ייחודי לנתינים מאריתריאה ומסודן בשורה של נושאים: מתן רישיונות ישיבת ביקור זמניים לאוכלוסייה זו (רישיון מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952); פנייה ליחידת העזיבה מרצון; הוצאת הוראות שהייה למסתננים למרכז שהייה "חולות" בהתאם לחוק למניעת הסתננות, התשי"ד-1954; עריכת שימועים טרם הוצאת הוראת שהייה; בחינת נסיבותיהם האישיות אל מול הוראות החוק ונהלי הרשות בנושא זה, ועוד.

פרויקט המאגר הביומטרי והשלכותיו על לשכות רשות האוכלוסין וההגירה

9. ביום 27.2.17 עבר במליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית תיקון לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תיקון והוראת שעה), התשע"ז-2017 (להלן: **חוק המאגר הביומטרי**). התיקון לחוק מחיל חלק מההסדרים שנקבעו כהוראת שעה לחמש שנים. במסגרת יישום החוק, נקבע כי החל מיום 1.6.17 תנפיק הרשות תעודות זהות ומסמכים ביומטריים **לכלל תושבי המדינה**.

10. במסגרת היערכות המשיב לפעול בהתאם להנחיות המחוקק, דהיינו יישום הוראות התיקון לחוק המאגר הביומטרי לצד מתן שירות הולם ויעיל, הוחלט כי במשך ארבעה ימים בשבוע, לשכות רשות האוכלוסין וההגירה יתחילו לפעול גם בשעות אחר-צהריים, כך במשך מספר השבועות הקרובים. בעקבות זאת, התקבלה אצל המשיב החלטה נוספת, ולפיה יצומצם מספר המקומות לקבלת מסתננים בלשכת הרשות בבאר-שבע, כאשר המסתננים שהיו נוהגים לקבל שירות בלשכה זו – בשעות אחר הצהריים – יופנו לקבלת השירותים במשרדי המשיב בבני ברק החל מיום 1.6.17. עוד הוחלט, כי לשם היערכות לשכת רשות האוכלוסין בבאר-שבע ליישום הוראות חוק המאגר הביומטרי, נדרשת תקופת התארגנות, וההערכה היא שכבר בשבועות הקרובים תחל קבלת הקהל בשעות אחר הצהריים על-פני ארבעה ימים.

על החלטה זו הוגשה העתירה דנן.

11. במסגרת העתירה, טוען העותר לפגיעה קשה **לכאורה** בזכויות שונות של המסתננים שנהגו לקבל שירות מלשכת הרשות בבאר שבע, זאת נוכח כמות המסתננים הגדולה **לכאורה** שנהגה לקבל שירות בלשכה בבאר שבע; וכן נוכח חוסר היערכותה **לכאורה** של לשכת הרשות בבני ברק לקלוט בשורותיה כמות זו של אנשים. כל זאת, מנמק העותר, נוכח המרחק הרב שיהיה כעת על אותם מסתננים לעבור על מנת לקבל את השירותים הנדרשים להם.

היקף השירות הניתן במשרדי רשות האוכלוסין

12. כאמור, המסתננים אשר נדרשים להתייצב במשרדי המשיב נדרשים לעשות זאת מעת לעת בהתאם לתנאים הקבועים בכל אחת מההחלטות הפרטניות שניתנות בעניינם.

13. מבדיקה שנערכה על ידי המשיב, עולה כי מראשית השנה ועד ליום 31.5.17, תועדו 4,539 "תנועות" בלשכת הרשות בבאר שבע שעניינן בחידוש רישיון ישיבת ביקור זמני, קרי – ממוצע של כ-900 תנועות בחודש וכ-200 "תנועות" בלבד מדי שבוע (קבלת קהל המסתננים בלשכה בבאר-שבע היא בשעות אחר-צהריים בלבד, על-פני שלושה ימים בלבד).

הוזה אומר, במהלך חמשת החודשים הראשונים של שנת 2017 אשר נבדקו, תועדו 4,539 פעמים בהם הגיעו מסתננים ללשכת הרשות בבאר-שבע על מנת לחדש רישיונות בידי ממוני ביקורת הגבולות במשך פרק זמן זה. על ממצא זה יש להוסיף נתון חשוב נוסף, והוא כי המסתננים נדרשים – על דרך הכלל – לחדש את רישיונותיהם **מדי חודשיים** (למעט בעלי משפחות וחריגים אחרים המחדשים את רישיונותיהם מדי **תקופות ארוכות יותר**).

אנו למדים, אם כן, שהלכה למעשה היקף האוכלוסייה המקבל שירות מלשכת הרשות בבאר שבע מונה כ-2,000 מסתננים בלבד, ואף יתכן שפחות מכך. נראה, אפוא, כי ניסיונה של העתירה לתאר את לשכת הרשות בבאר שבע ככזאת שמעניקה שירות לכ-12,000 מסתננים, איננו מדויק כלל ועיקר (וראו סעיף 1 לעתירה הקובע כך: "לשכת רשות האוכלוסין וההגירה בבאר שבע, מספקת שירותים של חידוש רישיונות ישיבה בישראל לכ-12 אלף (!) מבקשי ומבקשות מקלט מאפריקה. כחלק מהחלטה זו יידרשו כל אותם ואותן 12 אלף גברים ונשים לכתת רגליהם לבני ברק[...]"

14. לעומת זאת, במהלך אותה תקופת בדיקה, נרשמו במשרדי הרשות בבני ברק כ-38,499 תנועות – כלומר, פי 9 מכמות התנועות שנעשו בלשכת הרשות בבאר שבע. אין מדובר ביד המקרה, שכן נוכח רגישות הנושאים העומדים על הפרק; המומחיות הנדרשת לטיפול באותם תחומים והאוכלוסייה הייחודית שמקבלת את השירות; הוחלט ברשות על הקמתם של משרדים ייעודיים שיהיו בעלי אמצעים מתאימים למתן טיפול נאות והולם באוכלוסייה זו.

משרדי הרשות בבני ברק

15. כאמור, מאז חודש נובמבר 2014, פתחה הרשות משרדים ייעודיים בעיר בני ברק, שמטרתם מתן שירות למסתננים. כפי שמיד נראה, לאור השינויים שנערכו במקום בחודשים האחרונים, נראה כי **הלשכה נגישה להתייצבות, ראויה לקבלת קהל ומספקת תנאים הולמים להמתנה**.

16. להלן יפורטו התנאים המוענקים למתייצבים בלשכת הרשות בבני ברק, אשר יש בהם בכדי להצביע על היערכותה של הלשכה לקליטתם של מסתננים מקבלי שירות נוספים העתידיים להגיע למחוזותיה עם סגירת לשכת הרשות בבאר-שבע.

ראשית, משרדי המשיב הממוקמים בבני-ברק פתוחים לקבלת קהל ברציפות **מדי יום**, בכל ימות השבוע, בין השעות 08:00-16:00 (כאשר האחרונים שמגיעים מטופלים גם לאחר שעות קבלת הקהל).

שנית, במשרדי המשיב בבני-ברק עובדים כ-30 ממוני ביקורת הגבולות, שרובם המכריע עובדים בקבלת הקהל; וכן מתורגמנים זמינים במקום לשפות הרשמיות המדוברות באריתריאה וסודאן הנמצאים בכל שעות הפעילות.

שלישית, לפני מספר חודשים הוטמעה במקום מערכת חדשנית לזימון וניהול תורים באמצעותה מווסתים את כמות מקבלי הקהל ומייעלים משמעותית את הטיפול בציבור.

רביעית, יצוין כי קבלת הקהל ומתן השירות נעשית בעמדות מסודרות ומכבדות. רחבת ההמתנה המצויה מחוץ לאולם קבלת הקהל הינה מקורה, מותקנים בה מאווררים וישנם גם שירותים. כמו-כן, ישנו תור נפרד עבור מתן שירות למשפחות.

צילום תמונות של עמדות קבלת הקהל ורחבת ההמתנה מצורף ומסומן **מש/1**.

17. נוכח כל האמור לעיל, המשיב יטען כי טענות העותר לפיהן "ההמתנה בחום או בקור ללא תנאים מתאימים, ללא שירותים וללא נגישות הייתה קשה מנשוא [...] נצפו מראות קשים של אנשים הממתנים שעות ארוכות לחידוש אשרתם, בתנאים שאינם תנאים", אינן עולות בקנה אחד עם מיקומם ומאפייניהם הנוכחיים של משרדי הרשות בבני ברק. וכך, ביחוד לאחר השינויים שנערכו במקום בתקופה האחרונה.

עוד יודגש, כי ממידע שמצוי בידי המשיב, עולה כי זמן הטיפול הכולל הממוצע במשרדים בבני ברק, כלומר מתחילת ההמתנה לקבלת השירות ועד תום מתן שירות, עומד על **כשעה ורבע** בסך הכל. עוד נמצא, כי במהלך חודש יוני, ולאחר יישום ההחלטה הנתקפת בעתירה, לא השתנה זמן ההמתנה הממוצע במשרדי המשיב בבני-ברק, באופן המצביע על יכולתם של המשרדים בבני-ברק לקלוט את המסתננים המגיעים לשם מבאר-שבע.

18. לצד כל אלו, נוסיף ונציין כי הרשות עמלה בימים אלו על שימוש באמצעים טכנולוגיים אשר יקלו באופן משמעותי על אוכלוסיית המסתננים בישראל. האמצעים הללו יסייעו במתן שירות איכותי אף יותר, זמין ויעיל לכלל אוכלוסיית המסתננים מאריתריאה וסודן.

19. בנוסף, נציין כי העיר באר שבע מהווה מרכז תחבורתי בדרום הארץ והיא מעניקה לבאים בשעריה אפשרות לאמצעי תחבורה מגוונים בדרכם להגיע למרכז הארץ. זאת ועוד, משרדי הרשות בבני ברק ממוקמים בסמוך למרכז עסקי ותחבורתי גדול, ובסמוך אליהם קיימים אמצעי תחבורה מגוונים, לרבות תחנת רכבת.

ונזכור, כי ההתייצבות במשרדי הרשות בבני ברק נעשית בממוצע פעם אחת בכל חודשיים, וכי אין המדובר בחיוב המסתננים לנסוע מדי שבוע, ובוודאי שלא מדי מספר ימים.

20. לבסוף, יושם אל לב כי קבלת קהל המסתננים באילת – שאינה מתבצעת בתוך משרדי רשות האוכלוסין בעיר - נותרה כשהייתה.

ג. עמדת המשיב

21. המשיב יטען כי דינו של הסעד הראשון שהתבקש בעתירה להידחות.
22. המשיב יבקש לחזור ולהדגיש את עמדתו, אשר עוגנה בהרחבה בפרק העובדתי, ולפיה משרדי הרשות בבני ברק נגישים ביותר ואף הותאמו לקבלת קהל בתנאים ראויים והולמים. כפי שנוכחנו לראות, אין ממש בטענה לפיה משרדי הרשות בבני ברק, המעניקים יום ביומו טיפול למאות מסתננים, אינם מסוגלים להתמודד עם מתן טיפול למסתננים נוספים. לא זאת אף זאת, וכאמור לעיל, עובדי משרדי הרשות בבני ברק רכשו הכשרה ייעודית וניסיון רב המסייעים בידם להתמודדות עם אופי אוכלוסיית המסתננים הייחודי והטיפול הנדרש לה.
23. על-כן, עצם החלטה להפחית את העומס מלשכת הרשות בבאר שבע על-ידי העברתם של המסתננים שנהגו לקבל שירות בלשכת באר שבע למשרדי המשיב בבני ברק – כחלק מהיערכות כוללת ליישום חוק המאגר הביומטרי – היא החלטה ניהולית הנוטעה בלב הפרווגטיבה המקצועית המסורה של המשיב. לאור האמור לעיל, המשיב יטען כי דין הסעד הראשון להידחות.
24. המשיב יוסיף ויטען, כי דין העתירה בכללותה להידחות, הואיל והחלטת המשיב היא החלטה מקצועית מובהקת, שלא עלה בידי העותר להצביע על כל חוסר סבירות שדבק בה, ודאי לא חוסר סבירות קיצוני המקים עילה להתערבות שיפוטית במעשי המינהל. כך על דרך הכלל, וכך בפרט עת עוסקים אנו באופן בו מקצה הרשות המבצעת את משאביה ובאופן בו היא פורסת את יחידותיה (וראו, מבין רבים אחרים: בג"ץ 3472/92 בונד נ' שר התקשורת, פ"ד מז(3) 143, 153 (1993); בג"ץ 2376/01 מרכז השלטון המקומי בישראל נ' שר המדע, התרבות והספורט, פ"ד נו(6) 803, 811 (2002)). ונפרט.
25. ראשית, יש לזכור כי עיקר עיסוקה של לשכת המשיב בבאר-שבע לא היה במתן שירותים לאוכלוסיית המסתננים, וכי השירותים האמורים ניתנו להם מלכתחילה שלוש פעמים בשבוע, בשעות אחר-צהריים בלבד. מנגד, משרדי המשיב בבני-ברק מעניקים את השירותים לאוכלוסיית המסתננים לאורך כל ימות השבוע, מהשעה 08:00 בבוקר ועד השעה 16:00 אחר הצהריים.
26. שנית, בהינתן התמורות שהתחייבו לצורך יישום חוק המאגר הביומטרי, ועיקרו בהוספת שעות קבלת קהל נוספות אחר הצהריים, הרי שהחלטת המשיב להעתיק את השירותים הניתנים לאוכלוסיית המסתננים בבאר-שבע למשרדים ייעודיים המתמחים במתן

שירותים בנושאים אלו היא החלטה סבירה המתחייבת מהשינוי החקיקתי ומההכרח להיערך מחדש לצורך יישומו.

27. **שלישית**, וכמפורט לעיל, עוסקים אנו בשינוי שנוגע למספר מוגדר ומוגבל של כ-2,000 מסתננים, אשר נפקות ההחלטה בחיי המעשה היא חיובם לנסוע בתחבורה ציבורית נגישה, פעם אחת במוצע בכל חודשיים, מבאר-שבע לבני-ברק. על אף אי-הנוחות המסוימת הנלווית לכך, המשיב יטען כי אין מדובר בפגיעה בזכויותיהם של המסתננים וכי טיעוני העותר בהקשר זה לוקים בכוללניות רבה למדי.

28. **רביעית**, ובהמשך לנקודה הקודמת, המשיב יציין כי הביא בחשבון את שאלת המרחק הגיאוגרפי, ומטעם זה החליט שלא לסגור בפני המסתננים את האפשרות לגשת למשרדי הרשות באילת. הווה אומר, המשיב לקח בחשבון משתנים של מרחק וזמן בעת מיפוי אוכלוסיית המסתננים ביחס לשכונות הקרובות לביתם, ועל כן לא הורה על סגירה של המשרד באילת אשר למסתננים המקבלים בה שירות קיימת בעיה של ממש להגיע למשרדי המשיב בבני ברק. בכל הכבוד, לא זהו המצב באשר לנסיעה מבאר שבע לבני ברק.

29. **חמישית**, משרדי המשיב בבני-ברק ערוכים היטב לקליטה של המסתננים מבאר-שבע, וזאת בהינתן היערכות משרדים אלו ליתן שירותים שוטפים, הולמים ונאותים לעיקר אוכלוסיית המסתננים מסודן ומאריתריאה השוהים בישראל. ונזכיר, כי משרדי המשיב בבני-ברק מעניקים בשגרה שירותים לאוכלוסיית מסתננים הגדולה בסדרי גדול משמעותיים (פי 9!) מזו שנהגה להגיע ללשכה בבאר-שבע.

30. **שישית**, החלטת המשיב תואמת את מדיניות ההפעלה הכללית של לשכת רשויות האוכלוסין וההגירה, לפיה קיומו של שוני מהותי בין אוכלוסיות מקבלי השירותים מצדיק גם התמחות ייעודית של העובדים המטפלים באוכלוסיות אלו.

31. משאלו פני הדברים, המשיב יטען כי אין כל הצדקה, ודאי שלא חובה בדיון, התומכת בטענתם של העותר בדבר פיזור הטיפול באוכלוסייה זו על-פני כלל לשכות רשות האוכלוסין וההגירה הפזורות ברחבי הארץ, ובעניינו זו המצויה בבאר-שבע.

32. נוכח כלל הטעמים שנמנו לעיל ובייחוד, לאור סבירות השירותים והתנאים המוענקים למתייצבים במשרדי הרשות בבני ברק, המשיב יטען כי דין העתירה להידחות, על שני סעדיה.

33. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה.

34. באשר לבקשת העותר למתן צו ביניים – המשיב יטען כי צו-הביניים המבוקש בעתירה חופף במהותו את הסעד העיקרי המבוקש בעתירה, ודי בכך כדי להצדיק את דחייתו.

כידוע, הלכה מושרשת היא כי בית המשפט הנכבד לא ייטה ליתן סעד זמני שכונף בהיקפו את הסעד העיקרי – כך על דרך הכלל, וכך גם במקרה שלפנינו.

עוד ייטען, כי בית המשפט הנכבד לא ייטה ליתן צו-עשה בתורת סעד זמני כמבוקש על ידי העותר דנן. בהקשר אחרון זה מהדהדת פסיקתו של בית המשפט הנכבד, עוד מלפני חמישה עשורים, בבג"ץ 345/61 אל-כאזן נ' מנהל שירות השידור, ירושלים, פ"ד טו 2364, 2366 (1961):

"עוד לא נשמע בבית משפט זה כי מבקש יקבל צו-עשה בתורת צו-ביניים, אשר במתנו ובמילואו יש להלכה ולמעשה משום מתן וביצוע סעד כולו המבקש בבקשה גופה, במקרה שיינתן צו-על-תנאי והצו ייעשה החלטי. צווי-ביניים ניתנים על ידי בית-משפט גבוה לצדק על-מנת לשמור על המצב הקיים בעת הגשת הבקשה, כדי למנוע שיובא שינוי במצב זה לרעת אחד מבעלי-הדין או לטובתו כל עוד תלויים ועומדים ההליכים ביית-משפט זה; ואין בית-משפט זה נותן צווי-ביניים אשר בעצם קיומם וביצועם כהלכה היה עושה פלסתר כל דיון עניני הבא לאחריה".

35. תגובה זו נתמכת בתצהירו של מר יוסי אדלשטיין, מנהל מינהל אכיפה וזרים ברשות האוכלוסין וההגירה.

היום, כ"א סיון תשע"ז

15 יוני 2017

סגן בכיר בפרקליטות המדינה

תצהיר

אני הח"מ, יוסי אדלשטיין, מצהיר בזאת כלהלן:

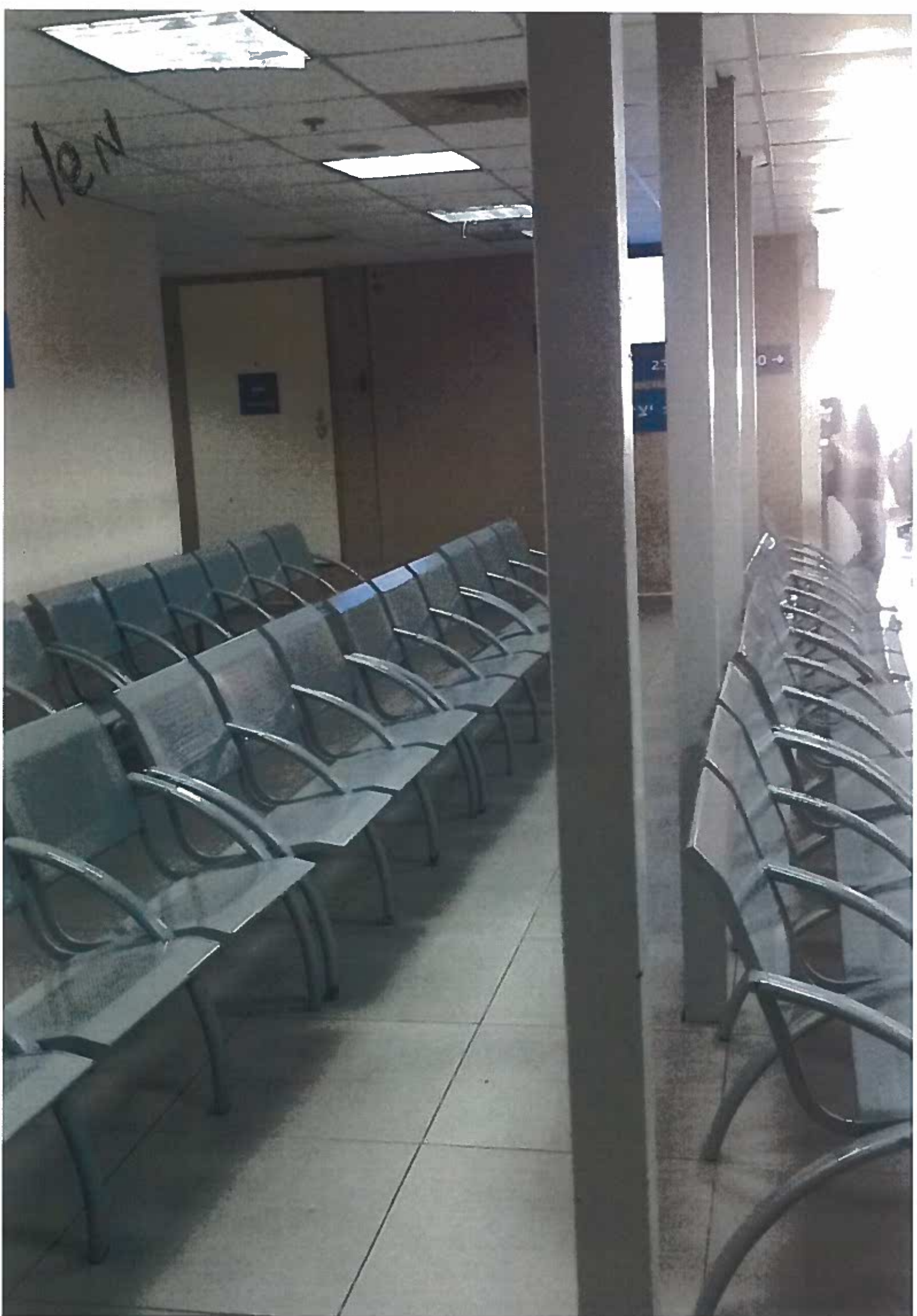
1. אני משמש בתפקיד מנהל מינהל אכיפה וזרים ברשות האוכלוסין וההגירה.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה מטעם המשיבים בתיק בג"ץ 4284-17 (להלן – תגובת המשיבים).
3. העובדות המפורטות בתגובת המשיבים הן אמת למיטב ידיעתי ואמונותי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

יוסי אדלשטיין

אישור

אני הח"מ, אויף זינגל, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 7/6/17 הופיע בפני מר יוסי אדלשטיין, המוכר לי אישית, ולאחר שהזרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

אויף זינגל, עו"ד
מ.ר. 37930
עו"ד

31

32

30

30

15.4.2018

לכבוד

פרופ' שלמה מור-יוסף, עו"ד דינה זילבר, עו"ד ענר הלמן
מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה המשנה ליועמ"ש (יעוץ) מנהל מחלקת הבג"צים

שלום רב,

הנידון: העומס הכבד בלשכת רשות האוכלוסין בבני ברק ותנאי ההמתנה הירודים במקום

בשם המוקד לפליטים ולמהגרים והיא"ס ישראל, אבקש לפנות אליכם בעניין הדחוף הבא, הדורש את התערבותכם המיידית. יצוין, כי פניה זו נשלחת במקביל לפניה נוספת בעניין הסדרת חידושי רישיונות הישיבה לאזרחי אריתריאה וסודן השהים כעת ללא רישיון ישיבה בתוקף.

1. כזכור, עד סוף שנת 2013 יכלו אזרחי אריתריאה וסודן לחדש את רישיונות הישיבה שלהם בישראל ב- 24 לשכות שונות של רשות האוכלוסין וההגירה שהיו פזורות בכל רחבי הארץ. מאז שנת 2014 הלכה הרשות וצמצמה את מספרן של לשכות אלה, עד אשר, החל מחודש יוני 2017, ניתנים שירותים למבקשי המקלט בשתי לשכות בארץ בלבד: לשכת אילת, ולשכת רשות האוכלוסין וההגירה בבני ברק, המכונה "מתקן אלבר" (להלן: **הלשכה**).

2. כפי שהתריעו ארגוני זכויות האדם הפועלים למען מבקשי מקלט, צמצום זה פגע קשות באיכות ונגישות השירותים החיוניים הניתנים למבקשי המקלט בישראל, ובראשם חידוש אשרות שהייה בלעדיותן הם חשובים, לכאורה, להליכי אכיפה ומעצר, מתקשים למצוא מקור פרנסה, ולרוב הינן מסמך הזיהוי היחיד המצוי בידם. המדובר בליבת זכויות האדם השמורות למבקשי המקלט החיים בישראל, ומשכך פגיעה בהן הינה חמורה וראויה להתייחסות מיידית והקצאת מלוא המשאבים להפסקתה.

3. במסגרת העתירה שהוגשה כנגד סגירתה של לשכת הרשות בבאר שבע בפני מבקשי מקלט, בג"ץ 4284/17 **המוקד לפליטים ולמהגרים נ' שר הפנים**, התחייב המשיב כי התנאים בלשכת בני ברק – בה מתייצב כיום רובם המכריע של מבקשי המקלט בישראל - יהיו כדלקמן:

א. המשרדים יהיו פתוחים מדי יום ברציפות בין השעות 08:00-16:00;

ב. את הלשכה יאיישו 30 ממוני ביקורת גבולות, שרובם המכריע יעסוק בקבלת קהל, וכן מתורגמנים לכל אורך היום;

- ג. במקום תוטמע מערכת חדשנית לזימון וניהול תורים, באמצעותה תווסת כמות הפונים והשירות הניתן להם ייועל;
- ד. קבלת הקהל תיערך בעמדות נפרדות ומכבדות את הפונים, ותנאי ההמתנה במקום יהיה נאותים ויכללו מקומות ישיבה מספיקים, ציליות, שירותים ומים לשתיה;
- ה. זמן ההמתנה הממוצע בלשכה לא יעלה על שעה ורבע.
4. בכפוף להתחייבויות אלה, נמחקה העתירה, תוך שבית המשפט קובע כי ככל שיתברר שהצהרות המשיב אינן מתממשות הלכה למעשה, יוכלו העותרים לשוב ולפנות לבית המשפט (ראו פסק הדין מיום 11.9.2017, המפנה לסעיפים 16-18 לתגובתו המקדמית של המשיב מיום 15.6.2017).
5. מאז ניתנה התחייבות זו לבית המשפט, המצב בפתח הלשכה בבני ברק הלך והתדרדר במהירות. זאת בין היתר בשל העברתם של משרדי יחידת הטיפול במבקשי מקלט למקום; מתווה הגירוש למדינות שלישיות, בגינו זומנו אלפי מבקשי מקלט לשימועים קודם לגירושם, וניתנו בידיהם אשרות שהיה קצרות מועד; וסגירתו (המבורכת לכשעצמה) של מתקן חולות, בעקבותיה יכלו כעת מבקשי מקלט רבים יותר לחדש את אשרות השהייה שנשללו מהם קודם לכן. נראה כי הרשות כלל לא נערכה להשפעתם הצפויה של שינויי מדיניות אלה, ומאידך – כשלה לחלוטין מלעמוד בהתחייבותה לבית המשפט בבג"ץ 4284/17.
6. **מבקשי מקלט, עורכי דין ומתנדבים שהגיעו בחודשים האחרונים ללשכת בני ברק מדווחים על תורי ענק המונים מאות בני אדם, אשר משתרכים בפתח הלשכה החל משעות הבוקר המוקדמות ולעתים אף מהשעות הקטנות של הלילה שלפני. הממתנינים, ובהם נשים וגברים, הורים מלווים בילדיהם הצעירים, מבוגרים וחולים, נדרשים לחכות מחוץ ללשכה ברחבת עפר ללא מחסה, ללא מקומות ישיבה, ללא מים ושירותים, בדוחק ובצפיפות, במשך שעות ארוכות מדי יום. הרשות אינה מפעילה כל אמצעי לוויסות התור, אינה מחלקת מספרים ואינה מתעדת את המגיעים.**
7. ודוק: ברי המזל אשר מצליחים להיכנס בפתח שערי הלשכה, זוכים אמנם לקבל תור ממוספר, ולהמתין ברחבה מקורה ובה מקומות ישיבה ושירותים (גם המתנה זו יכולה לארוך שעות ארוכות, הרבה מעבר לזמן לו התחייבה הרשות בבג"ץ האמור, ונראה כי למעשה אין במקום 30 פקידים העוסקים בקבלת קהל באופן רציף ויעיל, גם זאת בניגוד להתחייבות המדינה). אך לעומתם, מאות פונים אחרים שלא שפר עליהם גורלם, עומדים בפתח הלשכה בתנאים הבלתי נסבלים שתוארו כעת, עד אשר מודיעים להם המאבטחים בפתח הלשכה כי לא ניתן לקבל יותר פונים, והם נשלחים לביתם כלעומת שבאו, בלא שאשרותיהם חודשו, גם אם הגיעו לשם כך מרחוק, וגם אם התייצבו בפתח הלשכה יום אחר יום.

8. חמור מכך, על פי עדויות רבות שנאספו, נראה שהמאבטחים העומדים בפתח הלשכה קיבלו או נטלו לעצמם את הסמכות לקבוע מי ייכנס בשעריה (ויעבור למתחם ההמתנה המקורה והמוסדר) על פי קריטריונים הידועים להם בלבד - סמכות החורגת לחלוטין מתפקידם, והוא לבצע בדיקה ביטחונית רגילה של הנכנסים למתחם. על פי דיווחים, המאבטחים במקום אף מונעים את כניסתם של ישראלים המלווים את הפונים ללשכה ככל שאינם עורכי דין, וכן נרשמו מקרים של חיכוכים בין הממתינים לבין המאבטחים העומדים בפתח הלשכה, לרבות מקרים בהם הופעלה אלימות פיזית על ידי מאבטחים כלפי ממתינים, והתנהגות תוקפנית וגסה כלפי עורכי הדין והמתנדבים המלווים אותם – כל זאת בניגוד מוחלט למתרחש בכל לשכה אחרת בארץ.
9. למרות האמור בהתחייבות המדינה בבג"ץ 4284/17 הנ"ל, לא נראה כי נערך כל וויסות של המגיעים לשערי הלשכה, אם על ידי מתן אשרות שהייה סבירות באורכן למתייצבים, שלעת הזאת אינם ברי גירוש (ויוזכר כי על פי הצהרות שר הפנים שפורסמו בתקשורת ביום 3.3.2018, מי שאינו בר-גירוש יקבל אשרות שהייה ארוכות יותר משום ש"אין סיבה שנקשה על מי שממילא אינו נכלל במהלך"¹); אם על ידי הטמעת מערכת אוטומטית, שתבחין בין הפונים השונים, ותוודא כי מי שמגיע לחדש את אשרתו באופן רגיל אכן יקבל לידי אשרת שהייה חדשה באותו היום; ואם על ידי הימנעות מדרישות מכבידות ומיותרות, דוגמת הדרישה כי בני זוג נשואים יתייצבו יחדיו בלשכה, ויבזבזו שם שעות ארוכות, גם אם אשרתו של אחד מהם טרם פגה במועד התייצבותו של בן הזוג השני.
10. יודגש, כי המצב החמור שהתפתח בלשכת בני ברק הובא זה מכבר לידיעתם כל הגורמים הרלוונטיים, בין היתר במסגרת בג"ץ 4284/17 והפניות שקדמו לו, וכן בהודעות שהוגשו במסגרת בג"ץ 7501/17 המוקד לפליטים ולמהגרים נ' שר הפנים, שעניינו נגישות יחידת הטיפול במבקשי מקלט שעברה אף היא למתחם בני ברק, ועודנו תלוי ועומד (ראו ההודעה המעדכנת האחרונה מיום 18.3.2018). אף על פי כן, לא ננקט כל אמצעי לויסות הקלת העומס בפתח הלשכה, ולהעמדת תנאי המתנה מכבדים במקום.
11. הדברים הגיעו לכדי כך שקבוצות אזרחיות שונות התגייסו על מנת להקל על הממתינים בתור, לרבות על ידי הקמת צילייה וחלוקת מים לשתייה, כפי שדווח בכלי תקשורת שונים². המדובר בתעודת עניות לרשות האוכלוסין ולמדינת ישראל עצמה, אשר כשלה מלספק בעצמה תנאים אנושיים בסיסיים אלה.

¹ ראו: "מבקשי מקלט שלא יגורשו יחדשו את האשרה מדי חצי שנה במקום מדי חודשיים", כתבה באתר הארץ, 3.3.2018, זמינה בקישור: <https://www.haaretz.co.il/news/education/1.5867879>.

² ראו למשל: "ייסורי הפליטים בתור האינסופי בפתח לשכת ההגירה", כתבה באתר עיתון הארץ, 1.2.2018, בו מתוארת גם הלשכה בבני ברק, זמינה לקריאה בקישור: <https://www.haaretz.co.il/magazine/premium-MAGAZINE-1.5784649>; "החורדים שהצטרפו למאבק נגד גירוש המסתננים: 'גם אנחנו היינו פליטים'", כתבת "כאן חדשות – תאגיד השידור הישראלי", מיום 28.3.2018, זמינה לצפייה בקישור: <https://www.youtube.com/watch?v=6BFoiTU1sLE>; "צא מהתור, לא תיכנס היום, אומר המאבטח לטקה, שמחכה כבר שבוע", כתבה באתר "המקום הכי חם בגיהנום" מיום 22.3.2018, זמינה לקריאה בקישור: <https://www.ha-makom.co.il/post/haim-bnei-brak>.

12. משכך, נבקשכם לפעול בכל האמצעים העומדים לרשותכם ובאופן מיידי לפתרונה של סוגיה אנושית קשה זו, לרבות:

- א. פתיחתן מחדש של כל 24 הלשכות ברחבי הארץ שהעניקו שירותים למבקשי המקלט בישראל, על פי מקום מגוריהם, ובאותה רמת שירות הניתנת כיום לאזרחי ותושבי ישראל;
- ב. חידוש אשרותיהם של מבקשי המקלט לתקופות ארוכות יותר, למעלה מחודש-חודשיים בלבד בכל פעם, על מנת שלא לחייב אותם להתייצבויות חוזרות ונשנות;
- ג. חידוש אשרות שהייה באופן מווסת ומדורג, הקפדה על כך שכל מי שהיגע לחדש את אשרת כדין – אשרתו תחודש באותו יום, והימנעות מדרישות מכבידות כגון חיובם של בני זוג נשואים להתייצב יחד, גם אם אשרתו של מי מהם טרם פקעה;
- ד. התרת את כניסתו של אדם ללשכה, לשם ליווי ותמיכה מבקשי המקלט המתייצבים במקום, בכפוף לבידוק ביטחוני.

13. עם סגירתו המבורכת של מתקן השהייה חולות, וקריסתו של מתווה הגירוש עליו עמלה הממשלה עד לאחרונה – נראה כי הגיעה העת לגיבוש מדיניות חדשה, הגיונית והומנית, להסדרת שהייתם בישראל של מבקשי המקלט יצאי אריתריאה וסודן; צעד ראשון לשם כך הוא הבטחת תנאים ראויים ומכבדים לחידוש אשרות השהייה שבידם.

14. לנוכח חומרת הסוגיה, נודה לתשובתכם המהירה בכתב, שאם לא כן, ניאלץ לשקול פניה דחופה לערכאות.

בכבוד רב,

טל שטיינר עו"ד

מנהלת המחלקה המשפטית
המוקד לפליטים ולמהגרים

רשות האוכלוסין
וההגירה
Population and Immigration
Authority

מדינת ישראל
State of Israel

מינהל אכיפה זרים

ט"ו באייר תשע"ח
30 באפריל 2018
סימוכין: 1126-2018

לכבוד
נמרוד אבינאל, עו"ד-היא"ס ישראל
באמצעות פקס מס' 03-6091336

שלום רב,

הנדון: חידוש רישיונות ישיבה במתקן האכיפה בבני ברק

פנייה מיום 16/04/18

עיינתי בפנייתך שבנדון והריני להשיבך כדלהלן:

ככלל, מסתננים השוהים בארץ נדרשים לפעול לחידוש רישיונם מעת לעת.

בהתאם לאמור, מסתננים נדרשים להגיע למשרדי רשות האוכלוסין וההגירה הממוקמים בבני ברק ובאילת לשם בחינת עניינם וחידוש רישיונם.

בהתאם להודעת המדינה במסגרת בג"ץ 2445/18 המוקד לפליטים ומהגרים נ' ראש הממשלה, בשלב זה לא עומדת על הפרק אפשרות לבצע הרחקה למדינה שלישית שלא מרצון. לפיכך, חדלו עובדי המינהל מעריכת שימועים בהתאם לנוהל ההרחקה למדינות השלישיות, ובהתאם גם לא יינתנו לעת הזו החלטות נוספות בדבר הרחקה למדינה שלישית. מסתננים אשר זמנה תקופת רישיון שההייה שניתן להם בהתאם למועד בו נקבע שעליהם לצאת למדינה שלישית - יחודש רישיונם מידי 60 יום כפי שהיה נהוג טרם החלת נוהל ההרחקה.

בשל מצב הדברים המפורט לעיל, כלל המסתננים אשר קיבלו הודעות בדבר הרחקה למדינות שלישיות מתייצבים בימים אלו במתקני האכיפה לצורך חידוש רישיונם, מה שגורם לעומס רב מן הרגיל.

באשר למסתננים אשר פעלו בניגוד להוראות הדין ושהו בישראל ללא רישיון ישיבה כמתחייב בחוק, אכן אלו נדרשים להתייצב בפני ממונה ביקורת הגבולות, יחד עם זאת, בשלב זה, ניתנת קדימות למסתננים אשר הגיעו במועד שתואם להם מראש (מועד שתואם כבר במעמד הנפקת רישיונם הקודם - תום תוקף רישיונם) ואשר פעלו לחידוש רישיונם כדין ושיתפו פעולה עם הרשות.

יובהר, כי הרשות פועלת ללא לאות לשם הקלת העומסים וקבלת כלל המגיעים למתקני האכיפה בהתחשב בכוח האדם הקיים, ואנו צופים שכבר בשבועות הקרובים משך זמן ההמתנה ירד.

רשות האוכלוסין
וההגירה
Population and Immigration
Authority

מדינת ישראל
State of Israel

מינהל אכיפה וזרים

..... מכל מקום, על כלל המסתננים המבקשים שעניינם יבחן, להגיע בפני ממונה ביקורת הגבולות בשעות קבלת הקהל .....
המקובלות במתקני האכיפה בבני ברק ואילת.

טרם אסיים, אבקש להעמיד דברים על דיוקם ולהבהיר כי אין כל הנחייה המורה לתעדף מסתננים מיוצגים על פני מסתננים אחרים ונדמה שדי בכך בכדי להשיב לנטען.

בכבוד רב,

יוסי אדלשטיין
מנהל מינהל אכיפה וזרים

העתק: פרופי שלמה מור-יוסף, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד דניאל סלומון, יועמ"ש רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי- מנהלי)

15.5.2018

לכבוד

פרופ' שלמה מור-יוסף, עו"ד דינה זילבר, מר יוסי אדלשטיין,
מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה המשנה ליועמ"ש (יעוץ) ראש מינהל אכיפה וזרים

- דחוף! -

שלום רב,

הנידון: תנאי ההמתנה הקשים במתחם הרשות בבני ברק

וחידושי רישיונות ישיבה במקום

שלנו: מכתבינו מיום 16.4.2018, 26.4.2018, 30.4.2018

שלכם: מכתבו של מר יוסי אדלשטיין מיום 30.4.2018

בשם המוקד לפליטים ולמהגרים והיא"ס ישראל, ובהמשך להתכתבות בינינו, אשר טרם הניבה תשובות והנחיות ברורות עבור קהל לקוחותינו, אבקש לפנות אליכם פעם נוספת ולבקש את התייחסותכם המלאה והעניינית בנוגע לתנאי ההמתנה וכן חידוש אשרות הישיבה של מבקשי מקלט בלשכתכם בבני ברק:

1. ראשית לכל, יצוין כי **הבוקר הגיעו לידיעתנו עדויות וכן תיעוד מצולם לפיו פקחי עיריית בני ברק החלו לפרק את הצללה בפתח המתקן, אותה הקימו אזרחים ישראלים בהתנדבות למען מאות הממתינים בתור, וזאת לאחר שהרשות כשלה מלספק תנאים מינימליים אלה, בניגוד להתחייבותה לבית המשפט במסגרת בג"ץ 4284/17 המוקד לפליטים ולמהגרים נ' שר הפנים, לפיה "תנאי ההמתנה במקום יהיה נאותים ויכללו מקומות ישיבה מספיקים, ציליות, שירותים ומים לשתיה"**.
2. **ברי כי במצב זה ולאור החום הכבד אשר צפוי לשרור במקום בימים הקרובים – עד 35 מעלות צלזיוס ביום חמישי הקרוב, שמשמעותו סכנת חיים של ממש עבור הממתינים, בהם נשים וילדים - דרושה התערבותכם הדחופה והמיידיית למען העמדת תנאי המתנה נאותים במקום, ולחלופין – הודעה כי מבקשי מקלט יכולים לחדש את אשרות שהייה שבידם בכל לשכות הרשות ברחבי הארץ, לאלתר.**

3. שנית, כפי שצוין בפניותינו הקודמות, עם סגירתו של מתקן חולות ביום 15.3.2018, וביטולו של מתווה הגירוש למדינות שלישיות, עליו הודיעה המדינה לבית המשפט ביום 24.4.2018 במסגרת בג"ץ 2445/18 **המוקד לפליטים ומהגרים ואח' נ' ראש הממשלה ואח'**, נוצרה אי בהירות רבה בכל הנוגע למדיניות חידוש האשרות של מבקשי המקלט השוהים כעת בישראל, ואמנם נראה כי טרם גובשה כל מדיניות ברורה בעניין.

4. בתשובה לפניותינו הקודמות בנושא, ביום 30.4.2018 הודיע מר יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים, כי ממוני ביקורת הגבולות יחדלו מהוצאת הוראות גירוש; כי מי שקיבל הודעה כאמור, ולאחר מכן תמה אשרתו – אשרתו תחודש למשך 60 יום בכל פעם; וכי באשר למי שאשרתם פגה קודם לכן, למשל בשל אי התייצבות למתקן השהייה חולות, אשר כיום איננו פועל – "אכן אלו נדרשים להתייצב בפני ממונה ביקורת הגבולות", אך יקבלו עדיפות נמוכה ביחס לאלו שהגיעו למתקן במועד פקיעת אשרתם.

5. כפי שצוין במכתבנו מיום 30.4.2018, תשובתו של מר אדלשטיין לא סיפקה מענה לשאלות רבות שהוצגו בפניותינו, ועל פי מעקב שוטף שאנו מבצעים בשטח – עדיין קיים בלבול וחוסר בהירות רב בנוגע לטיפול בפונים לקבלת שירות במקום. כך, לא ברור האם מי שאשרתו פקעה בתקופת הפעלתו של מתקן חולות זכאי כעת לאשרה או לא; האם זוגות נשואים ללא ילדים אמורים לקבל אשרות זהות באורכן או לא, והאם הם נדרשים להתייצב יחד; מספרי אשרות של מבקשי מקלט רבים שונו ללא התראה; מבקשי מקלט נדרשו להציג מסמכים שונים ומשונים לשם חידוש אשרתם; ולאשרות שבידם של מבקשי המקלט נוספו לפתע מגבלות האוסרות את שהייתם בשבע ערים בישראל. כל השינויים הללו אירעו ללא התראה מראש בעל פה או בכתב, ובאופן שנראה כאקראי לחלוטין.

6. **על פי הצהרות שר הפנים מיום 3.3.2018, מי שאינו בר-גירוש יקבל אשרות שהייה ארוכות יותר משום ש"אין סיבה שנקשה על מי שממילא אינו נכלל במהלך", כך דברי השר. משכך, במצב הדברים הנוכחי, בהיעדר מתווה לגירוש מבקשי המקלט ולאור סגירתו של מתקן חולות - נראה כי נחוץ שינוי מהותי בגישה ובמדיניות הנוגעת לשירותים המוענקים לאוכלוסית מבקשי המקלט בישראל, וזאת בהתאם להצהרות שר הפנים, לחובותיה והתחייבויותיה של הרשות המינהלית, ולמען שמירה על זכויותיהם של מבקשי המקלט בישראל.**

7. בעיקר, אנו מבקשים לקבל את התייחסותכם לנקודות הבאות:

א. מדוע לא יינתן שירות לכלל מבקשי המקלט בישראל בכל לשכות הרשות הפזורות ברחבי הארץ, כפי שנעשה עד שנת 2014, ותבוטל הדרישה להתייצבותם בלשכות בני ברק ואילת בלבד – וזאת בייחוד לאור פירוקן של הצלילות בשטח ומחדלי הרשות להעמיד תנאי המתנה נאותים;

- ב. **מדוע לא יחודשו אשרות שהייה לטווח ארוך יותר מחודש-חודשיים בלבד, לכל הפחות למשך שישה חודשים בכל פעם;**
- ג. **מדוע לא תחדל הרשות מהוספת מגבלות גיאוגרפיות באשרותיהם של מבקשי מקלט ללא התראה מראש וללא שימוע, בו ייבחנו נסיבותיהם האישיות, לרבות מקום מגוריהם ועבודתם, האם יש להם ילדים המשולבים במסגרת חינוך במקום וכל יתר הנתונים ההכרחיים לשם קבלת החלטה שמשמעותה עבור הפרט כה מרחיקת לכת;**
- ד. **מדוע לא תחדל הרשות משינוי המספר הסידורי המופיע באשרות הניתנות למבקשי המקלט, שהן לרוב המסמך המזהה היחיד שבידם, ומדוע לא יימסר אישור מיידית ובמקום למי ששונה מספר האשרה שלו אודות שינוי זה, על גבי אשרתם החדשה;**
- ה. **מדוע לא תפורסמנה הנחיות ברורות באשר למסמכים אותם נדרשים מבקשי המקלט להציג בעת חידוש אשרתם, ומדוע לא תבוטל הדרישה (שמקורה החוקי לא ברור) להציג תלוש משכורת וחווה שכירות בכל התייצבות, גם כאשר לאדם הנדון אין מסמכים כאמור;**
- ו. **מדוע לא תפורסמנה הנחיות ברורות, גלויות וקבועות בנוגע לדרך קבלת האשרה בנוגע לאוכלוסיות כגון מבקשי מקלט שאשרתם פגה בעבר, בעת הפעלתו של מתקן חולות; וגברים נשואים ללא ילדים (אשר כיום מקבלים אשרה קצרה יותר מזו של בנות זוגם, אך נדרשים בעל-פה להתייצב יחד עם בנות הזוג לשם חידוש האשרה).**

8. נודה להתייחסותכם הדחופה לדברים.

בכבוד רב,

טל שטיינר, עו"ד

מנהלת המחלקה המשפטית

המוקד לפליטים ולמהגרים

העתק:

עו"ד דניאל סלומון, יועמ"ש רשות האוכלוסין וההגירה

גב' אורית שרמי, ממונה ביקורת הגבולות, רשות האוכלוסין וההגירה

מר עידן כהן, מנהל מרחב תל אביב, רשות האוכלוסין וההגירה

מדינת ישראל

משרד המשפטים

יעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מנהלי)

כ' סיוון תשע"ח

3 יוני 2018

תיקנו: 803-04-2018-001509

סימוכין: 803-99-2018-038131

לכבוד
עו"ד טל שטיינר, המוקד לפליטים ומהגרים

ג.נ.,

הנדון: מענה לפנייתך בענין העומס בלשכת רשות האוכלוסין בבני-ברק

סמך: פנייתך מיום 15.4.2018 ומיום 15.5.18

בעקבות פנייתך בענין העומס בלשכת רשות האוכלוסין בבני-ברק במתקן אלבר, המטפלת במבקשי מקלט ובמסתננים, נערכו דיונים בנושא עם רשות האוכלוסין, נתקבלו נתונים אודות התפלגות הפונים ללשכה במהלך שעות היום וכן נערך סיור של גורמים ממשרד המשפטים בלשכה במהלך שעות הבוקר המוקדמות, החל מ-06:30, על מנת לעמוד על מצב הדברים לאשורו. בסיום הבחינה אבקש להשיבך כדלקמן:

1. ביחס לאמור בסעיף 6 לפנייתך, בנוגע לאוכלוסיות מיוחדות (כגון: הורים המלווים בילדיהם, מבוגרים וחולים), אציין, כי רשות האוכלוסין ערה לצורך לסייע לאוכלוסיות אלו לקבל טיפול מהיר יותר, ומתעדפת אותן בעת מתן טיפול בלשכה בבני-ברק. לפיכך, ככלל, הן מוכנסות ללשכה במהירות וללא צורך להמתין בתור.

2. כפי שצינת בפניה, במסגרת ניהול הליכים משפטיים שונים בעת האחרונה, התחייבה רשות האוכלוסין להתקין בלשכה בבני-ברק מערכת לניהול תורים. מערכת כזו אכן הותקנה, וכיום, כל אדם שמגיע לחידוש רישונו מקבל זימון לחידוש הרישיון הבא, שכולל תאריך ושעה מדוייקים. דא עקא, שלמרות שמערכת ניהול התורים מנפיקה זימונים לכל שעות הפעילות של הלשכה (07:00-19:30), הרי שבפועל, פונים שמגיעים לחידוש רישיונם מגיעים באופן גורף בשעות הבוקר המוקדמות, ולא בשעה שבה הם זומנו. בנוסף, מגיעים בשעות אלה גם פונים שלהם כלל לא נקבע תור (למשל: מי שבמשך תקופה ארוכה לא חידשו את רישיונותיהם). להבנתנו, העומס מחוץ ללשכה בבני-ברק נובע בראש ובראשונה מהתנהלות זו, שמטבע הדברים אינה בשליטתה של הרשות.

3. להלן נתונים מימצאים אקראיים המדגימים את האמור:

א. בתאריך 1.5.2018, טיפלה הלשכה בבני ברק בלמעלה מ-1,000 בני-אדם, ואולם 74% מהם התקבלו בחמש השעות הראשונות של יום העבודה, וזאת, כאמור, על אף העובדה שמערכת ניהול התורים ניפקה זימונים באופן מרווח לאורך כל שעות היום.

- ב. באופן דומה, בתאריך 2.5.2018 התקבלו 66% מסה"כ הפונים (כ-1,200 בני-אדם) בחמש השעות הראשונות של יום העבודה.
- ג. בתאריך 3.5.2018 התקבלו 75% מכ-1,000 הפונים ביום זה, בחמש השעות הראשונות של יום העבודה.
4. בשלושת ימים אלה (1-3.5.2018), בשלוש השעות האחרונות של יום העבודה (16:00-19:00), התקבל בממוצע כאחוז אחד בלבד מסה"כ הפונים באותו היום, וזאת, כאמור, על אף שהיה מצופה שרשות האוכלוסין תקבל למעלה מ-25% מהפונים באותן השעות. בשעות אלה המתינה לשכת בני ברק לפונים, אך מספרם של אלה היה קטן ביותר.
5. בשים לב לאמור לעיל, איננו יכולים לקבל את טענתכם, כי "לא נראה כי נערך כל וויסות של המגיעים לשערי הלשכה", כפי שנאמר בפסיקה 9 לפניך. נערך וויסות ממוחשב, שאחת ממטרותיו היא למנוע מצב של עומס על הלשכה. ברם, הקושי הנוכחי נוצר מכיוון שחלק גדול מהמוזמנים בוחרים שלא להגיע ללשכה בשעות שנקבעו להם.
6. עם זאת, בניסיון לתת מענה לעומס שנוצר מחוץ ללשכה, ובשים לב לסיבת העומס, החליטה רשות האוכלוסין לשנות את מדיניות קבלת הקהל בלשכה, כך שיתועדפו מוזמנים שיגיעו בשעות שנקבעו להם, ומי שיגיע בשעה שאליה הוא לא זומן - יוכל להיכנס למתקן, אך בשעות ייעודיות שייקבעו לכך במהלך היום (החל משעות הצהריים ואילך). פרטים מדויקים בנושא זה יפורסמו בקרוב על ידי רשות האוכלוסין. באופן זה, מקווה הרשות להקל על העומס שנוצר מחוץ למתקן בני-ברק בשעות הבוקר.
7. אני מקווה, שבכך יינתן מענה לפניך.

בברכה,

אביטל שטרנברג

ראש תחום יעוץ, יעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מנהלי)

העתק:

פרופי שלמה מור-יוסף, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
 גבי דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי)
 מר דניאל סלומון, היועץ המשפטי, רשות האוכלוסין וההגירה
 גבי שוש שמואלי, מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה
 מר רן רוזנברג, מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה
 גבי הילה טנא גלעד, יעוץ וחקיקה (משפט בינלאומי)
 ד"ר עמרי בן צבי, יעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מינהלי)

6.6.2018

לכבוד

עו"ד אביטל שטרנברג

ראש תחום יעוץ, יעוץ וחקיקה (ציבורי – מינהלי)

משרד המשפטים

שלום רב,

הנידון: תנאי ההמתנה הקשים במתחם הרשות בבני ברק

וחידושי רישיונות ישיבה במקום

שלנו: מכתבינו מיום 16.4.2018, 26.4.2018, 1.5.2018, 15.5.2018

שלכם: מכתבו של מר יוסי אדלשטיין מיום 30.4.2018; מכתבה של עו"ד אביטל שטרנברג מיום 3.6.2018

1. במענה להודעתכם מיום 3.6.2018, לפיה במתחם הרשות בבני ברק הותקנה מערכת לניהול התורים במקום – הרינו לברך על צעד זה, ולהודות לכם שלקחתם לתשומת לבכם את הערותינו על מצב הקשה ששרר במקום, כפי שאלה הובאו בפניכם בתכתובת זאת וכן במסגרת בג"ץ 7501/17 **המוקד לפליטים ולמהגרים נ' שר הפנים**. אנו אכן ערים לשיפור בזמני ההמתנה במתקן שחל בעת האחרונה, וממשיכים לעקוב אחר המצב מקרוב, בתקווה ששיפור זה יישמר לאורך זמן.
2. באשר לאמור בסעיף 5 לתשובתכם – אנו מצרים על נסיון זה לגלגל את האחריות למצב ששרר במתקן לפתחם של מבקשי המקלט התלויים בשירותיו. כידוע לכם היטב, ויסות התורים על פי שעת הגעה הינו צעד חדש (וכך עולה גם מהודעת הרשות, כפי שפורסמה באתר האינטרנט שלה ביום 4.6.2018, וכן מהודעה מעדכנת מטעם המשיב במסגרת בג"ץ 7501/17 מיום 29.1.2018). גם הודעתכם כי תנחו את המאבטחים והממונים במקום להכניס את המגיעים על פי השעה המופיעה על אשרותיהם, ולא לפי הקריטריונים העלומים לפיהם פעלו עד כה, מהווה חידוש. עד לאחרונה, מבקשי מקלט שאשרתם פגה לא הצליחו להיכנס למתחם הרשות אפילו ביום המופיע על גבי האשרה, לא כל שכן בשעה כזו או אחרת, ונאלצו להגיע יום אחרי יום למקום עד שהתקבלו – ומשכך הטענה כאילו התנהלות שגויה של מבקשי המקלט היא שהובילה לעומס במקום, אין לה בסיס.

3. כמו כן, נשוב ונבקש את התייחסותכם לסוגיות שלא קיבלו מענה בתשובתכם :
4. ראשית, באשר לשרירותיות בחידושי הרישיונות: תקופת חידושי הרישיונות לזוגות נשואים ללא ילדים; שינויי מספרי הרישיונות ללא התראה; קביעת מגבלות גיאוגרפיות לפתע וללא שימוע, ועוד כמפורט במכתבנו. **נראה כי עדיין יש מידה רבה של אקראיות והיעדר תכנון באופן פעולת הרשות במתחם בני ברק. לכן, נשוב ונבקש לקבוע ולפרסם הנחיות ברורות באשר לחידושי הרישיונות, ולחידוד ההנחיות בעניין.**
5. שנית, ודומה כי כאן העיקר, כפי שלמדנו בחודשים האחרונים, המצב במתקן בני ברק אינו יציב ויכול להתדרדר במהירות בכל עת, ובייחוד בזמנים של יוזמות ממשלתיות בעלות השפעה קיצונית על קהילת מבקשי המקלט בישראל, דוגמת יוזמת הגירוש האחרונה. **חוסר יציבות זה נובע ישירות מהיותו של המתקן אתר יחידי לחידוש אשרותיהם של עשרות אלפי מבקשי המקלט בישראל (למעט הלשכה באילת). משכך, הרינו לשוב ולדרוש כי רשות האוכלוסין תשוב להעניק שירותים למבקשי המקלט בכלל הלשכות ברחבי הארץ, כפי שנעשה עד שנת 2014.**
6. להשקפתנו, זהו צעד מתבקש, שכן נראה כי הנימוקים שניתנו באותה עת לסגירתם של הלשכות וריכוז השירות במקום אחד – המומחיות הנדרשת, כנטען, לשם עריכת שימועים לפני זימון למתקן חולות – אינם רלוונטיים עוד (ראו למשל תגובה מקדמית מטעם המשיב במסגרת בג"ץ 4284/17 **המוקד לפליטים ולמהגרים נ' שר הפנים**, בסעיף 8). ממילא, מתן השירות בכל רחבי הארץ, וכן הענקת אשרות ארוכות טווח, יעלו בקנה אחד עם הצהרות גורמים בממשלה, לפיהן מטרתם כעת היא פיזורם של מבקשי המקלט ברחבי הארץ; ואנו תקווה כי צעדים אלה יישקלו בחיוב.

בכבוד רב,

טל שטיינר, עו"ד

מנהלת המחלקה המשפטית

המוקד לפליטים ולמהגרים

העתק:

פרופ' שלמה מור-יוסף, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה

עו"ד דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי)

Welcome the stranger.
Protect the refugee.

עו"ד דניאל סלומון, היועץ המשפטי, רשות האוכלוסין וההגירה

מר יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים

מר עידן כהן, מנהל מתחם בני ברק

עו"ד שוש שמואלי, מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה

עו"ד רן רוזנברג, מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה

עו"ד הילה טנא גלעד, יעוץ וחקיקה (משפט בינלאומי)

ד"ר עמרי בן צבי, יעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מינהלי)

תצהיר

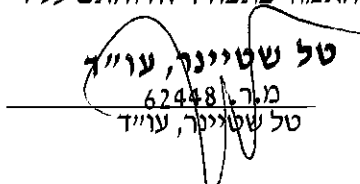
אני הח"מ, שחף ליטמן, ת.ז. 209165216, לאחר שהוזהרתי ע"י עו"ד כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני מתנדב שירות לאומי המועסק מזה שנה במוקד לפליטים ולמהגרים כרכז פניות במחלקה הפארא-משפטית (מחלקת הקו החם).
2. בעקבות תלונות שהתקבלו במחלקה על ידי מבקשי מקלט שלא הצליחו לחדש את אשרתם במתקן רשות האוכלוסין בבני ברק, ביום 6.8.2019 הגעתי למתקן על מנת לעמוד על המצב במקום, יחד עם מנהלת המחלקה גבי אלכסדרה רוט.
3. הגענו למתקן מספר דקות לאחר השעה 13:00. בחוץ השתרך תור של כ-40 מבקשי מקלט מאריתריאה וסודן. יצוין כי נראה שיש מספר גדול של אנשים ממזרח אירופה שמגיעים ללשכה אך אף אחד מהם היה בתור המדובר, והם נכנסו פנימה במהירות. מבין הממתנינים בתור, חלקם נשאו שמשיות שהביאו איתם להגנה מפני השמש והחום הכבד.
4. דיברנו עם כמה מהאנשים שהמתינו התור. הם אמרו שפספסו את המועד שנקבע להם לחידוש האשרה או אפילו איחרו במעט, אך מי שלא מתייצב לחידוש האשרה בזמן לא יכול להיכנס ללשכה ונאמר לו שעליו לחזור בשעה 13:00 בצהריים. הממתנינים מסרו לנו כי בשעה 13:00 ישנו תור נפרד עבור מי שפספס את תורו. לדבריהם, עובדי הרשות מכניסים ללשכה בכל יום רק 30 אנשים שפספסו את התור שנקבע להם, זאת למרות שיש עוד הרבה שמחכים בחוץ.
5. האנשים שאיתם שוחחנו תיארו מצב בו הם נאלצים להגיע ללשכה יום אחר יום, לעתים ארבע עד חמש פעמים, ולא מצליחים להיכנס ולחדש את האשרה. הם תיארו תסכול רב וייאוש, הם סיפרו כי הם נאלצים להפסיד ימי עבודה רבים והמתנה הממושכת בחוץ ללא צל במשך שעות קשה פיזית ומשפילה. הם סיפרו שלא ניתן להם להסביר מדוע איחרו לזמן שנקבע להם, אחד סיפר שהיה בבית החולים לדוגמה. לדבריו של אחד מהאנשים בתור, בשעות אלו הלשכה בפנים די ריקה, ולכן תחושתו היא שלא מדובר בתור שנובע מעומס שנוסף על הפעילות השוטפת, אלא במעין עונש ובהתעמרות סתם.
6. ביום 21.8.2019 חזרתי למתקן בבני ברק יחד עם רכזת נוספת, גבי הודא קונדוס. הגענו למתקן בשעה 12:50, וראינו בחוץ כעשרה ממתנינים, שסיפרו כי בשעה 12:40 הוכנסו כ-30 איש למתקן, והמאבטחים במקום מסרבים להכניס אנשים נוספים.
7. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

שחף ליטמן

אישור

אני הח"מ, עו"ד טל שטיינר, מ"ר 62448 מאשרת כי ביום 26.8.2019 התייצב במשרדי שברח' נחלת בנימין 75 בתל אביב, מר שחף ליטמן המוכר לי אישית, ולאחר שהוזהרתי כי עליו לומר את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את האמור בתצהיר זה וחתם עליו בפניי.

טל שטיינר, עו"ד
מ.ר. 62448
טל שטיינר, עו"ד

בקשה לקביעת מועד לחידוש אשרה - ~~מקרה פסיכיאטרי מ"ב 4628/141070~~

Huda Kundos <huda@hotline.org.il>
To: idanch@piba.gov.il, MarinaPo@piba.gov.il
Bcc: tal@hotline.org.il

Tue, Aug 6, 2019 at 12:05 PM

עידן ומרינה שלום,

אני פונה אליכם בבקשה לאפשר ל~~מקרה פסיכיאטרי מ"ב 4628/141070~~ לחדש את אשרתו במועד קבוע מראש. מדובר בניצול מחנות העינויים של סיני המתמודד עם קשיים נפשיים ומקבל טיפול פסיכיאטרי. ~~מקרה~~ מאובחן בהפרעת דחק פוסט-טראומטית (PTSD), הוא מטופל במרפאה לבריאות הנפש "גשר", ומקבל סיוע פסיכו-סוציאלי צמוד מארגון הסיוע לפליטים (א.ס.ף). בחודשים האחרונים חלה החמרה במצבו הנפשי, הוא לא קיבל את התרופות הפסיכיאטריות שלו ועל כן לא הצליח להגיע ללשכתכם ולחדש את אשרתו בזמן. אולם, לפני כשלושה שבועות מצבו השתפר והוא מיד פנה אלינו בבקשה לקבל עזרה בחידוש אשרתו. בהתאם להנחיות שקיבלנו ממכם, הפינו את הלקוח לחדש את אשרתו במתקן בני ברק בין השעות 13:00-15:00. אולם, למרות שהגיע ללשכתכם שלוש פעמים בשבוע האחרון, הוא לא הוכנס ללשכה.

כאמור, מדובר באדם הסובל מקשיים נפשיים המקשים על חייו עד מאד. על כן, אני מבקשת בכל לשון של בקשה לקבוע לו תור לחידוש אשרתו בהקדם האפשרי ולאפשר לו להיכנס ללשכתכם במועד שתקבעו עבורו.

מצ"ב ייפוי כוח וסיכום רפואי ממרפאת "גשר".

רב תודות מראש,
הודא קונדוס
המוקד לפליטים ולמהגרים

--

2 attachments

 ~~מקרה~~ מכתב גשר.pdf
102K

 ~~Makelo Fochye~~ - HOTLINE POA.pdf
73K

מדינת ישראל
State of Israel

י"ח באב תשע"ט
19 באוגוסט 2019

רשות האוכלוסין וההגירה
Population & Immigration Authority
سلطة السكان والهجرة

מינהל אכיפה וזרים
Enforcement and Immigration Administration

לכבוד,

הודא קונדוס
המוקד לפליטים ולמהגרים
באמצעות כתובת דואר אלקטרוני: huda@hotline.org.il

~~הנדון: MAKEL FESAHIE~~

מענה לפנייתך מיום 6/8/19

מאשרת קבלת פנייתך שבנדון.

לאחר שבחנתי את פנייתך והמסמכים שצורפו לה ולאור נסיבותיו הפרטניות, הוחלט לפניים משורת הדין לקבוע לנדון תור לחידוש רישיונו.

לאור האמור, על הנדון להתייצב ביום ה' הקרוב, 22/8/19 בשעה 9:15.

אנא צידי את הנדון בעותק מכתבי זה.

בכבוד רב,

אורית שרמי
ממונה ביקורת הגבולות

ר'

14 באוגוסט, 2019

לכבוד:

מר עידן כהן,

ממונה מרחב מרכז- ראשות האוכלוסין וההגירה

שלום רב,

-דחוף-

הנדון: מר ~~טלמי אלדור~~ מבקש מקלט שלא מצליח לחדש את אשרתו מיום 02.08.19

מבקש מקלט שלא מצליח לחדש את אשרתו מיום 02.08.19

1. מר ~~טלמי אלדור~~ שבנדון (להלן: "המבקש") הינו מבקש מקלט מאריתריאה שנכנס לישראל בשנת 2009 והגיש בקשה למקלט מדיני. המבקש מחזיק ברישיון ישיבה זמני מסוג 2(א)(5) אותו נהג המבקש לחדש באופן קבוע מידי חודשיים.
2. המבקש מתגורר בתלמי אלדור, מושב קטן בנגב הצפוני מערבי. ההגעה בתחבורה ציבורית מביתו ללשכה מצריכה החלפת מספר קווי אוטובוס ואפשרית רק בשעות מסוימות ביום. בסך הכל, הנסיעה אורכת בין שלוש וחצי לארבע וחצי שעות לכל כיוון. ביום חמישי 02.08.19 פג תוקף אשרתו של המבקש. איתרע המזל ולא עלה בידו להפסיק לעלות על האוטובוס כפי שתכנן ועל כך נבצר ממנו מלהתייצב בלשכת אלבר במועד.
3. בבוקר יום העבודה הראשון שלאחר מכן, 04.08.19, התייצב המבקש בפתח הלשכה, הסביר את המצב וביקש להיכנס. בתגובה נאמר לו כי עליו להגיע שוב בשעה אחת בצהריים. במבקש המתין עד השעה אחת ומצא את עצמו בתור שלו מתקדם. הלשכה מסכימה לקבל רק 30 פונים בכל יום משך אותן שלוש שעות והיתר נשלחים לביתם כלעומת שבאו. חרף ההמתנה הממושכת המבקש לא הצליח להיכנס ואשרתו לא חודשה. המבקש התייצב בלשכה גם ביום לאחר מכן וביום שלאחריו ובזה שלאחריו. זה כבר תשעה ימים שהמבקש נוסע כל יום במשך שעות, עומד בחוץ בשמש קופחת עוד שעות רבות נוספות, אך כל זאת ללא הועיל.
4. לאחר שלושה ימים של המתנה חסרת תכלית, ביום 06.08.19, עת עמד המבקש בתור וחיכה להיכנס ללשכה, העלה בייאוש את הרעיון שהשומר יעביר את אשרתו ללשכה ללא נוכחותו על מנת לפתור את הבעיה. בתגובה השומר לקח את אשרתו ולא החזירה למבקש, נראה גם כי הוא קרע את האשרה. בקשתנו של המבקש לקבל את אשרתו חזרה עלו בתוהו.
5. נוסף על כך, בכל אותו זמן, אין למבקש אשרה. מאז 02.08.19 המבקש לא עבד. במקום עבודתו, שבתחילה גילו הבנה ותנו לו להעדר מהעבודה, בימים האחרונים מגלים קוצר רוח.

למבקש נאמר כי אם לא ישיג אשרה באופן מידי- יפוטר. באזור בו מתגורר המבקש אין עוד מקומות בהם יוכל לעבוד. הלכה למעשה, משמעות הדבר שהמבקש יאלץ לעזוב את ביתו ולחזור למרכז הארץ לחפש עבודה. כך, מעבר לחוסר הטעם, ההשפלה והקשיים הכלכליים שטרטורים אלו גורמים למבקש, הם מערערים לגמרי את בסיס חיו אותם בנה בעמל רב.

6. אבקש להוסיף כי סעיף 13.10(ד) לחוק הכניסה לישראל מבהיר כי את החובה במתן אשרת שהייה ומבהיר כי אין מדובר בעניין הנתון לשיקול דעת ומשתמע לשתי פנים. בעת"מ-6848-12-08 מוקד סיוע לעובדים זרים נ' רשות האוכלוסין ניתן תוקף להתחייבות המשיב לפיה יונפקו רישיונות זמניים לישיבת ביקור לפי חוק הכניסה לישראל לכל המשוחחררים ממשמורת לתקופת השחרור בערובה. מניעת האפשרות להיכנס ללשכה על מנת לקבל אשרה מרוקן מתוקף חובה זו ועל כן עומד בסתירה לחוק ולהתחייבויות המדינה בבית המשפט.

7. כמו כן, אציין כי ביום 12.08.19 נשלחה על ידי "היאס" ו"המוקד לפליטים ולמהגרים" פנייה עקרונית ודחופה בעניין העומס הכבד במתקן רשות האוכלוסין בבני ברק ותנאי ההמתנה הירודים במקום. פנייתי היום נובעת מהטענות שהעלו בפנייה הנ"ל, אך לאור הנסיבות החריגות של המבקש כפי שפורטו לעיל, נשלחת פנייה זו בבקשה למצוא פתרון פרטני עבורו.

רצ"ב הפנייה הנ"ל מיום 12.08.19.

8. לאור כל האמור, אבקש לקבוע עבור המבקש בדחיפות מועד בו יוכל להיכנס ללשכה ולחדש את אשרתו. כמו כן אבקש שלא לחייב את המבקש בתשלום קנס בגין אובדן האשרה כיוון שנלקה על ידי שומר הלשכה בעצמו ולא הושבה לו חרף בקשותיו.

מצ"ב ייפוי כוח.

בתודה ובברכה

שחף ליטמן

המוקד לפליטים ולמהגרים

העתק לכתוב:

גב' אורית שרמי

ממונה ביקורת גבולות – מנהל אכיפה וזרים

באמצעות פקס: 08-6530010

מדינת ישראל
State of Israel

רשות האוכלוסין וההגירה
Population & Immigration Authority
سلطة السكان والهجرة

מינהל אכיפה וזרים
Enforcement and Immigration Administration

י"ח באב תשע"ט
19 באוגוסט 2019

לכבוד,

שחף ליטמן
המוקד לפליטים ולמהגרים

באמצעות כתובת דואר אלקטרוני: shahaf@hotline.org.il

הנדון: [REDACTED]

מענה לפנייתך מיום 14/8/19

מאשרת קבלת פנייתך שבנדון.

משרדי רשות האוכלוסין וההגירה באילת ובבני ברק הינם משרדים ייעודיים אשר נוסדו כחלק ממאמצי שיפור השירות לקהל מקבלי השירות המגיע בשעריו.

כחלק מפעולות רשות האוכלוסין וההגירה לשפר את השירות שניתן לקהל מקבלי השירות בכלל מתקני האכיפה ועל מנת למנוע המתנה ממושכת, הוטמעה בשנים האחרונות מערכת לזימון וניהול תורים במשרדי רשות האוכלוסין וההגירה בבני ברק ובאילת, שבאמצעותה ניתן לכל מקבל שירות מועד עתידי, ככל שהוא נדרש לכך, שבו יגיע לצורך קבלת שירות. משכך הדברים, הרי שמרביתם של מקבלי השירות במתקן מקבלים - כבר בעודם במשרדי רשות האוכלוסין וההגירה בבני ברק ובאילת- מועד עתידי (יום ושעה) שבו הם נדרשים להתייצב לצורך קבלת שירות. נוכח האמור, מרבית שעות קבלת הקהל מיועדות למתן שירות לקהל המוזמנים ולו בלבד.

ככל שמוזמן לקבלת שירות בוחר להימנע מלהגיע למועד שבו זומן מסיבותיו שלו ובוחר להגיע במועד אחר, הרי שלא יהיה ניתן לקבלו שכן יהיה בכך בהכרח בכדי לפגוע בקהל מקבלי השירות שפעלו בהתאם להוראות והגיעו במועד שבו זומנו. לאמור, המבוקש בפנייתכם יוביל בהכרח לפגיעה ביתר אוכלוסיית מקבלי השירות אשר פעלו בהתאם לזימון שקיבלו ואף עלול להאריך באופן משמעותי את זמני ההמתנה.

בצד זאת ונוכח העובדה שבמקרים חריגים יכול ומדובר במקבלי שירות אשר לא קיבלו הזמנה למשרדי הרשות בבני ברק ובאילת מבעוד מועד ו/או שקיימות נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות קבלת שירות שלא בהתאם למועד שבו זומנו, החליטה רשות האוכלוסין וההגירה כי מדי יום, יינתן שירות בין השעות 13:00-16:00 לקהל מקבלי שירות שהגיעו שלא במועד אליו זומנו.

ויובהר, מקבלי שירות המגיעים שלא על פי זימון מבעוד מועד, עשויים להידרש למשך זמן המתנה לא מבוטל ומכל מקום לא יורשו להיכנס למעלה מ-30 מבקשי שירות בשעות אלו מדי יום. לאמור, ככל שיגיעו למעלה מ-30 מקבלי שירות שלא על פי זימון מראש, ייאלצו האחרונים להישלח לביתם ולהתבקש להגיע במועד מאוחר יותר.

ע"פ רישומו, על הנדון היה להתייצב לחידוש רישונו עוד בתאריך 30/7/19 בשעה 13:00 וכפי שנקבע לו מראש (ולא בתאריך 2/8/19 כפי שמצוין בפנייתך), אולם הוא אינו התייצב. במיורר שנערך עם ממונה ביקורת הגבולות עולה כי בתאריך 5/8/19 התייצב הנדון לפני השעה אחת, לאחר שהוסבר לו כי עליו להגיע בשעות המקובלות, השליך את רישונו בכעס ועזב את המתקן. כאן המקום לציין כי בהתאם להוראות הדין חל תיוב בגין רישיון שאבד, נגנב או הושחת. משכך הם פני הדברים, מרשך נדרש לפעול להנפקת רישיון חדש עבורו על כל המשתמע מכך, לרבות תשלום האגרה.

לאחר שבחנתי את נסיבות המקרה, לא מצאתי טעמים חריגים המצדיקים קביעת מועד לחידוש רישיונו. הנדון מתבקש להגיע בין השעות 09:00-13:00 לצורך לקיחת שובר לתשלום ולשוב למתקן האכיפה לשם הנפקת הרישיון. באפשרותו לפנות לגב' מרינה פורטנוי- מ"מ מנהלת מתקן אכיפה בני-ברק.

אנא צידי את הנדון בעותק מכתבי זה.

~~בכבוד רב,~~

אורית שרמי
ממונה ביקורת הגבולות

לכבוד

פרופ' שלמה מור-יוסף, עו"ד דינה זילבר, עו"ד ענר הלמן
מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה המשנה ליועמ"ש (יעוץ) מנהל מחלקת הבג"צים
שלום רב,

הנידון: העומס הכבד במתקן רשות האוכלוסין בבני ברק ותנאי ההמתנה הירודים במקום

שלנו: פנייתנו מיום 15.4.2018; שלכם: תשובתכם מיום 3.6.2018

בהמשך לתכתובתנו מלפני שנה באשר לתנאים במתקן רשות האוכלוסין בבני ברק ובשים לב למצב המדאיג המתחולל במקום בימים אלה, אבקש לפנות אליכם בשם המוקד לפליטים ולמהגרים והיא"ס ישראל ולבקש שוב את התערבותכם המיידית:

1. נפתח שוב בתזכורת, כי עד סוף שנת 2013 יכלו מבקשי מקלט לחדש את רישיונות הישיבה שלהם בישראל ב- 24 לשכות שונות של רשות האוכלוסין וההגירה שהיו פזורות בכל רחבי הארץ. מאז שנת 2014 הלכה הרשות וצמצמה את מספרן של לשכות אלה, עד אשר, החלט מחודש יוני 2017, ניתנים שירותים למבקשי המקלט בשתי לשכות בארץ בלבד: לשכת אילת, ומתקן "אלבר" בבני ברק.

2. בפנייתנו הקודמת עמדנו על הפגיעה הנגרמת לעשרות אלפי אנשים הנדרשים להגיע ללשכת אלבר מכל הארץ (למעט מאילת), לצורך חידוש הרישיון החיוני להם, ועל העומס הניכר אשר גורם לטרטורם של מאות אנשים בכל יום, הנאלצים להמתין שעות רבות בחוץ מבלי לקבל שירות.

3. בתשובתכם לפנייה הקודמת, הודעתם כי הוטמעה מערכת לניהול תורים, בהתאם להתחייבות משרד הפנים בעתירה שהוגשה כנגד סגירתה של לשכת הרשות בבאר שבע בפני מבקשי מקלט, בג"ץ 4284/17 המוקד לפליטים ולמהגרים נ' שר הפנים.

4. עוד בתשובתכם, הודעתם כי בכל יום מטופלים כ-1,000 אנשים המגיעים לחידוש רישיונותיהם, כאשר כ-750 מהם מטופלים בחמש השעות הראשונות, וכי מי שאחרו למועד שנקבע להם לחידוש הרישיון, יתקבלו בשעות ייעודיות לכך, החל משעות הצהריים. בהמשך לכך נמסר לנו כי אותם אנשים יתקבלו רק בין השעות 13:00 ל-15:00.

5. אלא שבימים האחרונים נחשפנו מדיווחים ומביקור נציגינו במקום, לכך שאנשים שאיחרו לחידוש הרישיון, מכל סיבה שהיא: מחלה שלהם או של בן משפחה, פספוס תחבורה ציבורית שלקחו מקצות הארץ, תאונה או שכחה אנושית, מוצאים את עצמם בתור שלא מתקדם. הלשכה מסכימה לקבל רק 30 מהם בכל יום משך אותן שלוש שעות והיתר נשלחים לביתם כלעומת שבאו, בלא שרישיונותיהם חודשו, גם אם הגיעו לשם כך מרחוק, וגם אם התייצבו בפתח הלשכה יום אחר יום (על אף שבעבר, כאמור, הלשכה יכלה לקבל בחמש שעות 750 אנשים, פי עשרים וחמש מכך).

6. אותם אנשים נדרשים להמתין בעמידה ברחוב, מחוץ ללשכה, כאשר מאבטחי המקום מונעים את כניסתם לרחבת ההמתנה המוצלת, בלי שירותים או ברז שתייה, בשמש הקופחת ובלחות של חודשי

יולי-אוגוסט, רבים מהם הגיעו יום אחר יום והמתינו שעות ללא הועיל. מי שהצליחו להיכנס, גילו כי בפנים אין כל עומס, כי רחבת ההמתנה המוצלת על כסאותיה עומדים ריקים, וכי לא היתה כל מניעה לקבלם שעות או ימים קודם לכן. התחושה הברורה היתה כי הסירוב להכניסם קודם לכן היתה ענישה על איחורם ונסיון "לחנך" אותם. בתמונה ניתן לראות את תור "המאחרים" העומדים לבדם מול המאבטח (בלי שיש עומס או תור נוסף), חלקם הביאו מטריות לאחר מספר ימים של המתנה בשמש.

7. גם הפעם, כמו כשפנינו לפני שנה, עולה כי הצפיפות ותנאי ההמתנה הבלתי נסבלים מביאים למתח רב בקרב הממתנינים לתור, לחיכוכים ביניהם ובינם לבין השומרים העומדים בפתח היחידה ולחזרתן של תופעות ספסרות בתורים ומעש בריונות, הכול תחת עינם הפקוחה של עובדי הרשות המצויים במקום, כאשר בימים האחרונים הזמינו הצדדים שוטרים במקום.

8. להלן מספר דוגמאות לפונים שהגיעו אלינו, בעניינם פנינו פרטנית לרשות אולם לא קיבלנו כל פתרון:

א. מ.פ., מבקש מקלט מאריתריאה המיוצג על ידי המוקד לפליטים ולמהגרים, הוא ניצול מחנות העינויים בסיני ומאובחן כסובל מהפרעת דחק פוסט-טראומטית (PTSD), מטופל במרפאה לבריאות הנפש "גשר", ומקבל סיוע פסיכו-סוציאלי צמוד מארגון הסיוע לפליטים (א.ס.ף). בחודשים האחרונים חלה החמרה במצבו הנפשי, הוא לא קיבל את התרופות הפסיכיאטריות שלו ועל כן לא הצליח להגיע למתקן בני ברק ולחדש את אשרתו בזמן. אולם, לפני כשלושה שבועות מצבו השתפר והוא פנה אל המוקד בבקשה לקבל עזרה בחידוש אשרתו. בהתאם להנחיות שקיבל המוקד מנציגים, הופנה מ.פ. לחדש את אשרתו במתקן בני ברק בין השעות 13:00-15:00. אולם, למרות שהגיע למתקן שלוש פעמים בשבוע אחד, הוא לא הוכנס

Welcome the stranger.
Protect the refugee.

המוקד לפליטים ולמהגרים ע"ד

ללשכה. פניה ששלח המוקד בעניינו למר עידן כהן, מנהל המתקן, ביום 6.8.2019, בה הודגשו הקשיים הנפשיים איתם מתמודד מ.פ. ואף צורפו מסמכים בעניין, טרם נענתה עד מועד כתיבת שורות אלה.

ב. דויד ירגאוי, 4628/80996, צעיר אריתראי המיוצג ע"י האי"ס ישראל, גר בחיפה ואיחר לתור שלו בשלוש שעות, כיוון שהיה חולה באותו יום. הוא נאלץ להגיע ללשכה שלוש פעמים, ונרתע מהאגרסיביות שהתפתחה בתור. שלוש פעמים הגיע ולא חודש רישונו, אחרי שעות ארוכות של המתנה בחום הקופח ובדחק בין ממתנינים מרוטי עצבים, לאחר שנסע כל פעם מחיפה, הפסיד ימי עבודה, זמן וכסף. פנייה שנשלחה בעניינו למר עידן כהן, מנהל המתקן, נענתה ללא התייחסות לעניינו ומבלי שניתן לו פיתרון.

ג. טוטו מוהם, 4628/139196, הגיע לחדש את רישונו, כלל לא שם לב שיש שעה על האשרה שבה אמור להגיע ואיחר בשעה. השומרים סירבו להכניסו למתקן או לדבר בטלפון עם עורכת דינו, מיכל פומרנץ או להזמין את אחראי המשמרת מהלשכה, ואף איימו עליו באלימות ובגז וסירבו להקשיב לו - אף שהסביר שמדובר באי הבנה ושהוא הגיע מאשקלון והפסיד יום עבודה. הוא חיכה שם מספר שעות וסירבו להכניס אותו, ולבסוף חזר כלעומת שבא.

9. יש להזכיר, כי במסגרת בג"ץ 4284/17 דגן ניתנה התחייבות כי המשרדים יהיו **פתוחים** מדי יום ברציפות בין השעות 08:00-16:00; כי את הלשכה יאיישו **30 ממוני ביקורת גבולות**, שרובם המכריע יעסוק בקבלת קהל; כי תנאי ההמתנה במקום יהיה נאותים ויכללו מקומות ישיבה מספיקים, ציליות, שירותים ומים לשתייה; וכי זמן ההמתנה הממוצע בלשכה **לא יעלה על שעה ורבע**. בכפוף להתחייבויות אלה, נמחקה העתירה, תוך שבית המשפט קבע כי ככל שיתברר שהן אינן מתממשות, יוכלו העותרים לשוב ולפנות לבית המשפט.

10. מצופה היה כי איחורם של אנשים לתור, בוודאי כשמדובר בתופעה שאינה רק אנושית אלא גם מוכרת לעובדי הלשכה, ישוקלל אל תוך המערכת, וייקבע תור מקביל לקבלת שירות במקביל לתורים הממוספרים, על מנת להבטיח שכל מי שמגיע ורישונו פג, יקבל שירות בתוך פרק זמן שלא יעלה על שעה ורבע כאמור; ובכל מקרה, **קביעת מכסה שרירותית של 30 איש בלבד שיקבלו שירות שלא בתור מוזמן מראש – איננה מוצדקת, ונדמה שהיא אף עונשית ודווקנית; וחיונם של אנשים רבים להמתנה של שעות ארוכות מחוץ ללשכה, יום אחר יום, בתנאים פיזיים קשים, מהווה הפרה ברורה של התחייבות הרשות לבית המשפט.**

11. עוד נעמוד על כך, שהלשכות הייעודיות לזרים בישראל: לשכת אלבר, הלשכה בבית דגן, ולשכת דרום תל-אביב יפו (סלמה) הן הלשכות היחידות של משרד הפנים בהן למאבטחים ניתנו סמכויות מעבר לבדיקת מסוכנותו של אדם, והם שמחליטים מי ייכנס ומווסתים את הכניסה. כך, בלשכות אלה אנשים נאלצים לעמוד ברחוב, ללא כל תנאים להמתנה ממושכת מכבדת, אף שבתוך הלשכות ישנם איזורי המתנה. אין כל הצדקה למתן סמכויות מסוג זה למאבטחים, והדבר יוצר תחושה קשה של אפליה והשפלה, במיוחד בשים לב להבדלים הניכרים בין לשכות אלה ללשכות המשרתות בעיקר ישראלים.

Welcome the stranger.
Protect the refugee.

המוקד לפליטים ולמהגרים ע"ד

12. משכך, נבקשכם לפעול בכל האמצעים העומדים לרשותכם לפתרונה של סוגיה אנושית קשה זו, לרבות:

- א. באופן מיידי: להבטיח שבימים הקרובים כל מי שאשרתם פגה יקבלו שירות בשעות הפעילות ורישיונם יחודש בתוך פרק זמן של עד שעה ורבע מהגעתם.
- ב. לאפשר את כניסתו של כל אדם ללשכה, בכפוף לבידוק ביטחוני ולמעט מקרים של עומס קיצוני אשר בהם רחבת הישיבה עמוסה ואין מקום בלשכה.
- ג. לפעול לפתיחתן מחדש של כל 24 הלשכות ברחבי הארץ שהעניקו שירותים למבקשי המקלט בישראל, על פי מקום מגוריהם, ובאותה רמת שירות הניתנת כיום לאזרחי ותושבי ישראל;

13. לנוכח חומרת הסוגיה, נודה לתשובתכם המהירה בכתב.

בכבוד רב,

נמרוד אביגאל, עו"ד
סמנכ"ל
היא"ס ישראל

טל שטיינר, עו"ד
מנהלת המחלקה המשפטית
המוקד לפליטים ולמהגרים

העתקים:

מר יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים, בפקס: 08-6530010

עו"ד ענת פישר – צין, יועצת משפטית לרשות האוכלוסין וההגירה, בדוא"ל

מר עידן כהן, מנהל לשכת רשות האוכלוסין בבני ברק, בדוא"ל

עו"ד רגינה שוראשי, מנהלת מחלקה בכירה וממונה על מניעת גזענות, בדוא"ל

מדינת ישראל
State of Israel

ח'

רשות האוכלוסין וההגירה
Population & Immigration Authority
سلطة السكان والهجرة

מינהל אכיפה וזרים
Enforcement and Immigration Administration

י"ח באב תשע"ט
19 באוגוסט 2019
סימוכין: 1139-2019

לכבוד,

טל שטיינר, עו"ד

מנהלת המחלקה המשפטית-המוקד לפליטים ומהגרים
[באמצעות כתובת דואר אלקטרוני tal@hotline.org.il](mailto:tal@hotline.org.il)

נמרוד אביגאל, עו"ד - סמנכ"ל היא"ס ישראל

[באמצעות כתובת דואר אלקטרוני nimrod.avigal@hias.org](mailto:nimrod.avigal@hias.org)

שלום וברכה,

הנדון: מענה לפנייה בעניין תנאי המתנה במתקן רשות האוכלוסין וההגירה בבני ברק

פנייה מיום 12/08/19

הפנייה שבסימוכין למנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה הועברה לעיוני והריני להביא בזאת את התייחסותי למבוקש:

כמצוין בפנייתכם, בעבר ניתן שירות בכלל לשכות מינהל אוכלוסין ואולם רשות האוכלוסין וההגירה, כחלק ממאמציה לשיפור השירות הניתן לקהל מקבלי השירות הללו, החליטה על הקמת מתקן ייעודי במסגרתו יינתן השירות באופן המקצועי והיעיל ביותר לאוכלוסייה זו. בחלוף השנים הושקעו במתקני הרשות משאבים רבים לצורך ייעול השירות ושיפור התנאים במתקן.

כנגד החלטה זו הוגש בג"ץ 4284/17 וכידוע הליך זה נמחק בהחלטת המוטב ולאחר שהוכח כי אופן פעולת הרשות והחלטותיה בעניין הנן סבירות וראויות.

והדברים אף נאמרים ביתר שאת כיום, עת אין חולק שהמצב העובדתי שונה באופן משמעותי מזה שהיה בעת ניהול ההליך המשפטי שכן נכון לעת הזו, מתן השירות ומשכו, פחת באופן משמעותי. ניתן לייחס עובדה זו לכך שחלקם קיבלו מעמד ארעי, חלקם יצאו מגבולות המדינה, הוחלט כי יוצאי חבל דרפור, חבל הנובה והנילוס הכחול נדרשים לפעול לחידוש רישיונם אחת לשנה, העובדה כי לא נעשים שימועים שעניינם בהפניות למרכז השחייה ו/או למדינה שלישית כפי שהיה בעבר וכיו"ב.

ובכך אין די שכן כיום, בשונה מהמצב ששרר בעבר, וכחלק מפעולות רשות האוכלוסין וההגירה לשפר את השירות שניתן לקהל מקבלי השירות בכלל מתקני האכיפה ועל מנת למנוע המתנה ממושכת, הוטמעה בשנים האחרונות מערכת לזימון וניהול תורים במשרדי רשות האוכלוסין וההגירה בבני ברק ובאילת, שבאמצעותה ניתן לכל מקבל שירות מועד עתידי, ככל שהוא נדרש לכך, שבו יגיע לצורך קבלת שירות. משכך הדברים, הרי שמרביתם של מקבלי השירות במתקן מקבלים - כבר בעודם במשרדי רשות האוכלוסין וההגירה בבני ברק ובאילת- מועד עתידי (יום ושעה) שבו הם נדרשים להתייצב לצורך קבלת שירות. נוכח האמור, מרבית שעות קבלת הקהל מיועדות למתן שירות לקהל המוזמנים ולו בלבד.

מדינת ישראל
State of Israel

רשות האוכלוסין וההגירה
Population & Immigration Authority
سلطة السكان والهجرة

מינהל אכיפה וזרים
Enforcement and Immigration Administration

לפיכך ולאור הפעולות שנעשו והתמורות שחלו באופן הטיפול באוכלוסייה המדוברת, הרי שזמן ההמתנה כיום במתקני הרשות בבני ברק ובאילת פחת באופן משמעותי מזה שהיה נהוג בעבר ונראה שדי בנתון זה בכדי לדחות את המבוקש בפנייתכם כאמור.

כאן אף המקום להוסיף ולציין כי פעולות הרשות אינן נעשות באופן דווקני וכי רשות האוכלוסין וההגירה מגלה גמישות, כך שגם לקהל מקבלי שירות המגיעים באיחור מוענק שירות איכותי ומקצועי ובלבד שמשך האיחור אינו עולה על שעה. לאמור, מרביתם המכריע של מקבלי השירות במתקן מוזמנים ליום ולשעה כאשר בהגיעם הם מתקבלים אצל נציג הרשות בהקדם האפשרי (ובזמני המתנה פחותים כאמור באופן משמעותי מאלו שהיו בעבר).

ככל שמוזמן לקבלת שירות בוחר להימנע מלהגיע למועד שבו זומן מסיבותיו שלו ובוחר להגיע במועד אחר, הרי שלא יהיה ניתן לקבלו שכן יהיה בכך בהכרח בכדי לפגוע בקהל מקבלי השירות שפעלו בהתאם להוראות והגיעו במועד שבו זומנו. לאמור, המבוקש בפנייתכם יוביל בהכרח לפגיעה ביתר אוכלוסיית מקבלי השירות אשר פעלו בהתאם לזימון שקיבלו ואף עלול להאריך באופן משמעותי את זמני ההמתנה.

בצד זאת ונוכח העובדה שבמקרים חריגים יכול ומדובר במקבלי שירות אשר לא קיבלו הזמנה למשרדי הרשות בבני ברק ובאילת מבעוד מועד ו/או שקיימות נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות קבלת שירות שלא בהתאם למועד שבו זומנו, החליטה רשות האוכלוסין וההגירה כי מדי יום, יינתן שירות בין השעות 16:00-13:00 לקהל מקבלי שירות שהגיעו שלא במועד אליו זומנו.

ויובהר, מקבלי שירות המגיעים שלא על פי זימון מבעוד מועד, עשויים להידרש למשך זמן המתנה לא מבוטל ומכל מקום לא יורשו להיכנס למעלה מ-30 מבקשי שירות בשעות אלו מדי יום. לאמור, ככל שיגיעו למעלה מ-30 מקבלי שירות שלא על פי זימון מראש, ייאלצו האחרונים להישלח לביתם ולהתבקש להגיע במועד מאוחר יותר.

בנקודה זו אבקש להבהיר כי מיד עם תחילת קבלת קהל מקבלי שירות המגיעים שלא על פי זימון, הרי שכל אלו נכנסים למשרדי הרשות ואילו לאחרים מוסבר כי מכסת קבלת קהל מקבלי השירות שהגיעו ללא זימון התמלאה ומשכך הרי שאין להם טעם להמתין. לאמור, קהל המסתננים אינו נדרש להמתנה ממושכת שכן כבר עם עת מילוי המכסה, מוסבר להם שעליהם לשוב במועד עתידי.

בכבוד רב,

יוסי אדלשטיין
ר' מינהל אכיפה וזרים

העתק: פרופ' שלמה מור יוסף-מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד דניאל סלומון - יועמ"ש רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד דינה זילבר-המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)
מר עידן כהן-מנהל מרחב ת"א

מדינת ישראל

משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת הבג"צים

י"ח באב תשע"ט
19 באוגוסט 2019

לכבוד

מר נמרוד אביגאל, עו"ד

רח' צייטלין 1, תל-אביב

באמצעות דוא"ל: nimrod.avigal@hias.org

עו"ד אביגאל הנכבד,

הנדון: פנייתך מיום 12.8.2019 בעניין העומס במתקן רשות האוכלוסין בבני-ברק ותנאי

ההמתנה הירודים במקום

1. הרינו לאשר קבלתה של פנייתך שבנדון.
2. הרינו לעדכנך שהעניין נושא פנייתך שבנדון אינו מסוג העניינים שמטופלים כקדם-בג"ץ על-ידי מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה.
3. עם זאת, נבקש לעדכנך כי וידאנו שפנייתך שבנדון אכן התקבלה אצל רשות האוכלוסין וההגירה, וכי נמסר לנו מהם כי בכוונת רשות האוכלוסין וההגירה להשיב לפנייתך ישירות.
4. בכך תם טיפול מחלקת הבג"צים בפנייתך שבנדון.

בכבוד רב,

רומי קאופמן
רומי קאופמן

מתמחה אצל עו"ד ענר הלמן,

מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

19.8.2019

לכבוד

עו"ד ענר הלמן
מנהל מחלקת הבג"צים

עו"ד דינה זילבר,
המשנה ליועמ"ש (יעוץ)

פרופ' שלמה מור-יוסף,
מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
שלום רב,

הנידון: העומס הכבד במתקן רשות האוכלוסין בבני ברק ותנאי ההמתנה הירודים במקום

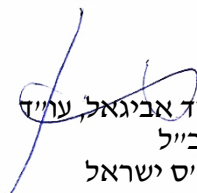
והתראה לפני נקיטת הליכים

שלנו: פניותינו מיום 12.4.2018 ומיום 12.8.2019

שלכם: תשובתכם מיום 3.6.2018 ומיום 19.8.2019

1. הצטערנו לקבל את תשובת ראש מינהל אכיפה וזרים מהיום, ממנה עולה כי אין בכוונת הרשות לעשות דבר על מנת לפתור את הבעיה שהצגנו בפנייתנו, וכי היא עומדת על מכסה שרירותית של 30 איש בלבד שיתקבלו בכל יום לחידוש אשרתם, במידה ולא הספיקו להגיע לתור אליו זומנו. ראש המינהל אף הצהיר במפורש כי מי שלא הצליח להיכלל במכסה שרירותית זו, ייאלץ להגיע ללשכה "במועד מאוחר יותר" ולמעשה - יום אחר יום של המתנה חסרת תוחלת בתנאים פיזיים קשים, ללא צל, מי שתיה או שירותים, כפי שפירטנו והראינו במכתבנו האחרון ובדוגמאות הקונקרטיות שתוארו בו.
2. הדבר אך מודגש מכך שהתשובה מרחיבה אודות הפחתת העומס המוטל על הלשכה. בכך, התשובה אך מחזקת את האמור במכתבנו, לפיו אין כל עומס על עובדי הלשכה המונע מהם לקבל את כלל האנשים המגיעים בכל יום, ומכאן שהבחירה במכסה של 30 איש ביום המורשים להיכנס אם לא הגיעו בתור שנקבע להם היא ענישה לשמה, שרירותית ולא תלוייה כלל ביכולת הלשכה לטפל בהם. נזכיר, כי בכלל לשכות הרשות האחרות, המיועדות לאזרחים ישראלים, יש תור ייעודי למי שקבעו תור מראש, ולצדו תור למי שהגיעו ללא תור, ושני התורים מתקדמים במקביל.
3. מופרכת במיוחד ההודעה כי מעתה יתקבלו מי שלא הגיעו בתור שנקבע להם בין השעות 13:00 עד 16:00. בשים לב לכך שהרשות מתעקשת לקבל רק 30 אנשים בכל יום, המוכנסים בשעה 13:00, לטווח הזמן בו הם מוכנסים ממילא אין כל משמעות.
4. מוטיב הענישה, אשר קודם כל הוא ברור מהשטח: אנשים נאלצים לעמוד בשמש מחוץ למתקן משך שעות אף שאין כל מניעה להכניסם ולתת להם לשבת כבני אדם בצל; מודגש מהתיאור המיותר שלהם בתשובת הרשות: "בוחר להימנע מלהגיע למועד שבו זומן מסיבותיו שלו". נראה שהרשות שכחה שמדובר בבני אדם, וישנן סיבות מגוונות לכך שלא יוכלו להגיע בדיוק ביום ובשעה להם זומנו, כאשר אין כל דרך לשנות או לקבוע את היום מראש. שמדובר באנשים מוחלשים שלפעמים הם חולים (ביטוח בריאות ממלכתי אין להם), לפעמים הם מפספסים רכבת (לנהוג אסור להם), לפעמים המעסיק אינו מתיר להם יום חופש (מגוון תעסוקתי אינו פתוח בפניהם). "בחירה" היא לא המילה הרגישה או הראוייה לתאר איחור מצידם.

5. ובינתיים הימים חולפים, אנשים נאלצים לעמוד מחוץ ללשכה בשמש הקופחת יום אחר יום ולשוב ריקם, והיעדר הרישיון גורם להם לנזקים משמעותיים, לרבות סכנה ממשית לאובדן מקומות עבודה, מקור פרנסתם היחיד.
6. כפי שפירטנו בפניה, התנאים השוררים כיום במתקן עומדים בניגוד מוחלט להתחייבויות המדינה במסגרת בג"ץ 4284/17 המוקד לפליטים ולמהגרים נ' שר הפנים (היינו כי הלשכה תהיה פתוחה בין השעות 08:00-16:00, כי יפעלו בה 30 ממוני ביקורת גבולות שרובם יועסקו בקבלת קהל, כי הממתינים יהיו בתנאים נאותים בלשכה עצמה וכי זמן ההמתנה לא יעלה על שעה ורבע).
7. משכך, נתריע כי **ככל שהרשות לא תפעל מיידי לקבלת כלל הממתינים** בהתאם להתחייבויות שניתנו במסגרת בג"ץ 4284/17, לרבות הפונים שהוזכרו בפנייתנו ואשר בעניינם נשלחו זה מכבר פניות פרטניות לרשות שטרם נענו, **נפנה לערכאות המשפטיות ללא דיחוי נוסף.**

נמרוד אביגאל, עו"ד
סמנכ"ל
היא"ס ישראל

בכבוד רב
מ/א/ר
טל שטיינר, עו"ד
מנהלת המחלקה המשפטית
המוקד לפליטים ולמהגרים

העתקים:
מר יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים, בפקס: 08-6530010
מר עידן כהן, מנהל מרחב ת"א, בדוא"ל